Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 108 (2396). ШАНБА
11 МАЙ, 1974 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

▲ КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1974 йилда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

▲ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Германия-Совет дўстлиги жамиятининг Х конгресси қатнашчиларини самимий табриклайдилар.

▲ Германия Демократик Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўрасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Германия-Совет дўстлиги жамияти СССР Олий Советн Президиумининг Фармонига мувофиқ Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

▲ Мамлакатимизда СССР Олий Совети Иттифоқ Советига ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг мажлислари давом этмоқда. Бу мажлисларда депутатликка номзодлар рўйхатга олинмоқда. 620-Тошкент — Ленин сайлов округидан «Отделстрой» трестига қарашли 28-қурилиш бошқармасининг пардозловчиси Надежда Александровна Сорокина, 622-Тошкент — Октябрь сайлов округидан Тошкентдаги 115-мактаб рус тили ва адабиёти ўқитувчиси Мавжуда Саидовна Саматова СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар.

● ТОШКЕНТ—МАМЛАКАТГА

ҚАРДОШЛАР МАМНУН

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш Тошкент бирлашмаси коллективи ўз маҳсулотларини мамлакатимизнинг барча қардош республикаларига жўнатмоқда.

Бирлашма ишчилари унум билан ишлаб қардошларнинг ўндан ортиқ буюртмасини муддатидан илгари жўнатишга муваффақ бўлдилар.

Куни — кеча бу ердан Украинага 26 минг 500, Арманистонга 9 минг 200, Қозоғистонга 48 минг 400 квадрат метр турли хил сунъий ва табиий чарм маҳсулотлари жўнатилди.

Кеча

Латвияга 39 минг, Грузия ССРга 17 минг 200, Қирғизистонга 13 минг 200, Тожикистон ССРга 10 минг 600 квадрат метр чарм маҳсулотлари юборилди.

Цехлараро социалистик мусобақани қизитган чармчилар қардош Озарбайжон ССР ва Қорақалпоғистон АССРдан олинган навбатдаги буюртмаларни тайёрламоқдалар.

СУРАТДА: Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси попоп цехининг ёш илғор тикувчиларидан (чапдан ўнгга) Мавжуда Одилова билан Сапура Бурхоноваларни кўриб турибсиз. Улар смена-ойлик топшириқларини мунтазам 120 —130 процент бажарадилар.

М. Нуриддинов фотоси.

Коммунистик меҳнат тантанаси

20 апрель Тошкентда В. И. Ленин туғилган куннинг 104 йиллиги ва Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган Коммунистик шанбалик чинакам меҳнат байрамига айланди. Пойтахтимиз меҳнаткашлари қурилишларда, ташкилот ва муассасаларда, кўчаларда ва майдонларда «Буюк почин» анъаналарини давом эттириб, жонажон Коммунистик партияга бўлган муҳаббатларини, ватанимизга бўлган садоқатларини, беш йилликни белгиловчи йил топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бўлган интилишларини намойиш этди.

Қизил шанбаликда шаҳримиз бўйича 953 минг киши қатнашди. Шундан 278 минг киши завод фабрика, фирма ва қурилишларда меҳнат қилди.

Пойтахтимиз саноат корхоналарининг ходимлари Коммунистик шанбаликда ҳаммаси бўлиб 5 миллион 124 минг сўмлик турли маҳсулотлар ишлаб чиқарди. Қурилиш ташкилотларининг коллективлари ҳам яхши меҳнат қилди. Бажарилган қурилиш монтаж ишларининг ҳажми 1 миллион 350 минг сўмни ташкил этади.

Шанбалик қатнашчиларининг асосий диққат эътибори турар жойларни ремонт қилиш ва ободонлаштириш, кўчаларни, майдонларни, ҳовлиларни, спорт ва болалар майдонларини, ариқларни тозалаш ва кўкаламзорлаштириш ишларига қаратилди.

141 мингдан зиёд дарахт кўчатлари, 16 гектар ерга бир йиллик гул кўчатлари ўтқазилди. 1287 километр ариқ ичлари тозаланди, Шунингдек, кўплаб бошқа ишлар бажарилди. Ўша куни бажарилган ободонлаштириш ишларининг ҳажми 1 миллион 832 минг сўмни ташкил этади.

«Қизил шанбалик» куни транспортчилар, лойиҳалаш ташкилотлари, илмий-қидирув институтларининг коллективлари, олий ва ўрта таълим ўқув юртларининг студентлари, мактаб ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари юқори унумдорлик билан меҳнат қилишди.

Шунингдек, коммунистик шанбаликда савдо, умумий овқатланиш ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш ходимлари актив иштирок этдилар.

Қизил шанбаликнинг барча қатнашчилари «Кам ишчи кучи сарф қилган ҳолда, кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз» шиори билан ўзаро социалистик мусобақани қизғин давом эттиришди.

Ленинча коммунистик шанбалик, шубҳасиз, юксак сиёсий меҳнат кўтаринкилиги руҳида ўтди. «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш», «Ташкенткабель» ва авиация заводи, 1-уйсозлик комбинати, 2-темир-бетон буюмлари заводи тўқимачилик комбинати, трикотаж фирмаси, «Юлдуз», «Қизил тонг», 2, 3-тикувчилик фабрикалари, 153-қурилиш тресги, автотранспорт ташкилотлари ва пойтахтимиздаги бошқа саноат, корхона ва ташкилотларнинг коллективлари Коммунистик шанбаликка ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшди.

20 апрель 1974 йил Коммунистик шанбалик якуни, барча кўрсаткичлар бўйича ўтган йилдагига нисбатан бир мунча юқори бўлди. Коммунистик шанбаликда ҳаммаси бўлиб 717 минг сўм маблағ беш йиллик фондига ўтказилди.

Коммунистик шанбалик, Совет халқининг яратувчилик ва ватанпарварлик ташаббусининг ёрқин намойиши бўлди.

МУТАХАССИСЛАР МАЛАКА ОШИРМОҚДА

Институтимизда бир неча йилдан бери малака ошириш факультети ишлаб турибди. Ўтган йиллар мобайнида бу ерда 2363 инженер малака оширди. Қишлоқ хўжалиги раҳбар ходимларининг малакасини ошириш мақсадида факультет янада кенгайтирилди. Тўққизинчи беш йилликнинг уч йилида 1567 киши таълим олди.

Факультетимизда республикамизнинг кўзга кўринган олимлари, мутахассис ва конструкторлари дарс беришмоқда,— дейди малака ошириш факультети декани, доцент М. Мирсаидов.— Бизнинг ихтиёримизда 29 кафедра бўлиб, уларда 10 профессор, 42 доцент, 16 катта ўқитувчи ва ассистент турли министрликлар билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда.

Бу йилги режалар ҳам катта. Шу кунларда «Ўзсельхозтехника» район ва область бирлашмаларидан, Қирғизистон, Тожикистон, Қозоғистон, Туркманистон республикаларидан келган 518 инженер-мутахассис малака оширмоқда. 3 ой давом этадиган ўқиш пайтида улар «Фан ва техниканинг энг яхши ютуқлари», «Қишлоқ хўжалик экономикаси», «Ер ва сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш», «Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаштириш илғор технологияси», «СССРда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий омиллари», «Қудратли насос станциялари» каби мавзуларда лекциялар тинглаб, амалий машғулотлар ўтказдилар. Лекцияларни профессорлардан А. Аҳмедов, А. Н. Кенисорин, П. В. Байдюк, С. Кривовяз, доцентлардан А. Н. Шафрин ва А. Абдураззоқовлар ўқимоқда. Яқинда СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги механизация бошқармасининг бош мутахассиси Л. М. Клятис «Қишлоқ хўжалигини механизациялаштиришнинг асосий йўналиши» деган темада лекция ўқиди.

А. ФОЗИЛОВ, И. ЭРГАШЕВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги механизациялаштириш институти.

ЯНГИ АППАРАТЛАР ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

Фармацевтика институтида 190 нафар профессор ўқитувчилар ёшларга дори тайёрлашнинг сирларини ўргатмоқдалар. Институтни ҳар йили 330 дан зиёд талаба муваффақиятли тугатиб, мамлакатимизнинг турли шаҳарларига жўнайди.

Институт лабораториялари йилдан-йилга дори тайёрлайдиган замонавий аппаратлар билан боймоқда. Бу студентлар билимларини назарий мустаҳкамлашда қўл келяпти.

Шу билан бирга, институт қошида малака ошириш факультети ташкил этилди. Факультетга мамлакатимизнинг турли жойларидан дорихона мудирлари, суд химиклари, контроль аналитик, рецептор-контролёр ҳамда химик аналитиклар келиб, янги аппаратларда дори тайёрлашнинг сирларини ўрганмоқдалар.

Шу кунларда бу ерда Ватанимизнинг турли бурчакларидан келган 56 мутахассис ўз малакасини оширишмоқда.

М. МИРЗАШАРИПОВ.

16 июнь — СССР Олий Советига сайловлар куни

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Шу кунларда Фрунзе районидаги барча сайлов участкаларида

СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловларга қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Тамара Аҳмедова мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— Мамлакатимизнинг олий ҳокимияти органига бўладиган бу сайловлар меҳнаткашлар ҳаётида катта сиёсий воқеадир. Биз халқимизнинг энг муносиб фарзандларини депутатликка сайлаймиз.

Ҳозирги пайтда районимизда 36 та сайлов участкаси ва 32 та агитпункт ташкил қилинган бўлиб, улар оммавий-сиёсий ишларни қизитиб юбордилар. Ҳамма участкалар зарур буюмлар билан жиҳозланиб, совет сайлов системаси, партия ва ҳукуматимизнинг доно тинчликсевар сиёсати, улуғвор беш йилликнинг шаҳдам одимлари ҳақида ҳикоя қилувчи китоблар ва брошюралар билан таъминланган.

Агитаторларимиз меҳнаткашлар ўртасида совет сайлов системасининг жаҳонда энг демократик сайлов системаси эканлиги, ҳукуматимизнинг совет кишиларига қилаётган бетиним ғамхўрлиги ҳақида мазмунли суҳбатлар олиб бормоқдалар. Қ. Обидова, М. Дадажонов, С. Митешев, М. Резникин ва бошқалар бу борада айниқса, жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар ўз ишларини тўғри ташкил қилишлари натижасида сайловчиларни рўйхатга олиб чиқиш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Яқинда район Совети ижроия комитетида сайлов участкалари раислари, раис ўринбосарлари, секретарларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Улар СССР Олий Советига сайловлар Низоми билан таништирилди ва бу низом тарқатилди.

Н. ҲОЛИҚОВ.

● Беш кунлик ва дам олиш

ИШЧИЛАР ОРОМИНИ КЎЗЛАБ

«Қизил тонг» фирмасида 2500 дан ортиқ ишчи меҳнат қилади. Ўндан ортиқ ишчи беш йиллик планини аллақачон бажариб, навбатдаги беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Фирма ишчилари қандай дам олишмоқда? Мухбиримиз шу ҳақда корхона касаба союз комитетининг раиси Шарифа Йўлчиевна Юсуповадан сўзлаб беришни илтимос қилди.

Ишчиларимизнинг кўнгилли дам олишлари учун барча қулайликлар яратилмоқда. Биринчи кварталда пансионатга тўртта, республикамизда жойлашган санаторийларга 13 та, дам олиш уйларига 26 та, Совет Иттифоқи бўйлаб туристик сафарга чиқувчилар учун 8 та ва Болгарияга 2 та путёвка олдик. Шубҳасиз бу путёвкалар фирмамиз илғорларига берилди. Болгарияга мастерлар Р. Ковачева ва М. Г. Глитманни юбордик. Улар сафардан қайтгач, ўз таассуротлари ҳақида ҳамкасбларига сўзлаб беришди.

2-кварталга ҳам путёвкалар олдик. Фирмамизнинг ёш илғор ишчиларидан Назира Бобажонова ҳадемай Венгрия ва Югославияга туристик сафарга жўнайди. Шу кварталда 20 киши санаторийда, 26 киши дам олиш уйларида, яна шунча ишчи мамлакатимиз бўйлаб туристик сафарга чиқади.

Шанба ва якшанба кунлари ишчиларимиз шаҳар атрофидаги «Сўқоқ», «Кумушкон», «Октябрь 10 йиллиги», «Қибрай» каби дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарадилар. Яқинда комсомол-ёшлардан бир группаси Черняевка томонга лола сайрига чиқишди.

Ишчиларнинг фарзандлари ёзги каникулда кўнгилли дам олиши учун Чопонотада 400 ўринли лагеримиз мавжуд. Бу ерда бир мавсумда мингдан ортиқ ўғил-қиз ҳордиқ чиқаради. Биз фирмамиздаги шахсий беш йиллигини аллақачон бажарган Зикир Раҳимов, Александра Зеленова ва Лутфинисо Аширова каби илғор ишчиларимиз билан фахрланамиз. Бундай пешқадамларни яхши дам олишлари учун барча шароитларни яратиб берамиз.

ЛОЙИҲАЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида зиммаларига юксак мажбурият олган 4-трестга қарашли 6-қурилиш бошқармаси бинокорлари қисқа вақт ичида «Узгипротяжпром» лойиҳалаш институтига қатор замонавий корпуслар қуриб беришди.

Бинокорлар куни — кеча бу ерда яна бир икки қаватли, барча қулайликларга эга замонавий лойиҳа масканининг умумқурилиш ишларини ниҳоясига етказиб, пардозловчиларга топширишди.

Айни кунларда бу ерда сайқаллаш ишлари жадаллик билан олиб борилмоқда. Сайқалчилар унумдорлик билан ишлаб, 20 минг сўмлик жилолаш ишларини муддатидан илгари адо этиб, бинони буюртмачига топширишга аҳд қилишган.

Р. ТУЛАГАНОВ.

Олимлар кенгаши

Пахта целлюлозаси химия ва технологияси илмий-текшириш институтида Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб олимлар кенгаши бўлди. Кенгашда таниқли совет олими, марҳум академик В. Каргин томонидан химия соҳаларида амалга оширилган тадбирлар ҳақида гапирилди.

Институт директори профессор Ҳ. Усмонов олимнинг кадрлар тайёрлашда қўлга киритган ютуқлари ҳамда амалга оширган ишлари ҳақида ҳикоя қилди.

Йиғилишга Иттифоқимизнинг 50 дан ортиқ шаҳарларидан 300 дан зиёд олим иштирок этди. Улар орасида В. Каргиннинг шогирдлари, у билан янгиликлар яратишда актив қатнашган олимлар бор эди.

Йиғилишда пахта толаларининг химик технологияси проблемалари, шунингдек, пахта целлюлозасини ишлашда унинг сифатини ошириш каби актуал ва проблематик масалалар муҳокама қилинди.

ТОШКЕНТ—АНДИЖОН РАДИОРЕЛЕ ЛИНИЯСИ

Тошкент — Андижон радиореле линиясини қуришга киришилди. Бажариладиган ишларнинг ҳаммасини шу беш йилликнинг охирги йилида тамомлаш мўлжалланади. Бу линия ишга туширилиши билан Фарғона областининг аҳолиси рангли телеэшиттиришларни кўриш имконига эга бўлади. Шу районни бутун мамлакат билан боғлаб турадиган телефон алоқасининг каналлари бир неча баравар кўпаяди. Матбаачилар марказий газеталарнинг матрицаларини фототелеграф орқали олиш имкониятига эга бўладилар.

(ЎзТАГ).

Иссиққўл қучоғида

2-тикувчилик фабрикасида бугунги кунда 60 киши тўққизинчи беш йиллик белгиловчи йилини муваффақиятли тугаллаб, тўрт киши 1977 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Фабрика азаматлари беш йилликнинг тўртинчи йилига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишган.

Унумли меҳнат билан бирга, маданий дам олиш учун ҳам кўплаб қулайликлар яратилган. Биринчи кварталда корхона илғорларидан беш киши дам олиш уйида ва шунча киши санаторийларда даволанди, икки пешқадам Мосвага туристик сафарга борди.

Иккинчи кварталда ҳам уч ишчи санаторийда, икки киши Москва— Волгоград бўйлаб теплоходда туристик сафарга чиқади. Слесарь Г. Е. Дуванов Германия Федератив Республикасига, беш йилликни аллақачон тамомлаб, келаси беш йилликка маҳсулот ишлаб чиқараётган В. В. Телечкова эса Польша Халқ Республикасига туристик сафарга боришади. Бундан ташқари, 7 киши дам олиш уйида ҳордиқ чиқаради.

«Фабрика Коллективи Фрунзедаги «1-Май» фабрикаси билан мусобақадош. Улар бир-бирлари билан ҳамиша тажриба алмашишади. Фрунзелик мусобақадошлар фабрика пешқадамларидан 20 кишини Иссиққўлда жойлашган дам олиш уйларида ҳордиқ чиқаришга таклиф қилишди.

● Саёҳат—роҳат

ОЛМАОТА ТААССУРОТЛАРИ

«Ташпромстрой» трести бунёдкорлари юбилей йилининг тўрт ойлик планларини муддатидан илгари ортиғи билан адо этиб, шаҳримиз қурилиш ташкилотлари ўртасида намуна бўлишди. Трестда бинокорларнинг маданий дам олиши ва нормал ишлашлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган.

Трест бирлашган касаба союз комитети ва партия ташкилоти тез-тез экскурсия ва саёҳатлар уюштирмоқда. Бунёдкорлар шанба ва якшанба кунларида республикамизнинг маданий ёдгорликларга бой Бухоро ва Самарқанд шаҳарларида, қардош республикалар пойтахтларида саёҳатда бўлишяпти.

Ғалаба байрами дамларида трестдан 60 бинокор мусобақадош Олмаота шаҳрига саёҳатга жўнаб кетган эди.

Бугун

ТРЕСТ БИНОКОРЛАРИ ЗАВҚЛИ САЁҲАТДАН ҚАЙТИБ КЕЛИШДИ. Улар бир неча кун давомида Олмаотанинг хушҳаво, боғ-роғлари, архитектурага бой бинолари ҳамда жадаллик билан олиб борилаётган йирик қурилиш объектларида бўлиб, саёҳатдан катта таассурот билан қайтишди.

Саёҳатчилардан республикада хизмат кўрсатган бинокор М. Чорнев, 63-қурилиш-монтаж бошқармасидан С. Валихонов, шунингдек, самарали меҳнатлари билан кўпчиликка намуна кўрсатаётган ўндан ортиқ илғор комсомол-ёшлар саёҳат таассуротларини ҳамкасбларига ҳикоя қилиб беришди.

● «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг соврини учун

САМБО ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 1974

Мастерлар сафи кенгайди

Кеча Тошкент «Оқшом» газеталарининг соврини учун самбо бўйича анъанавий Бутуниттифоқ мусобақалари тугади. Турнирнинг иккинчи ярми ҳам ниҳоятда қизиқарли ўтди. Ҳаяжонли, томошабинлар хотирасида узоқ сақланиб қоладиган учрашувлар шу даражада кўп бўлдики, уларнинг ҳаммаси ҳақида ҳикоя қилиб беришнинг имкони йўқ.

Масалан, вазни 74 килограммгача бўлган полвонлар — Қ. Жуманов (Тошкент) ва рязанлик А. Лешчев ўртасидаги ярим финал олишувда сўнгги дақиқагача, ким ғолиб чиқишини билиб бўлмасди. Аввалига Қулмамат ўзининг активлиги билан рақибини эсанкиратиб қўйди. Аммо кейинчалик Александр ташаббусни ўз қўлига олишга, учрашув тугашига йигирма секунд қолганда ҳатто бир очко ўзиб кетишга муваффақ бўлди. Тошкентлик самбочи охирги ҳужумга ташланади ва икки очко билан баҳоланадиган усулни қўллашга улгуради. Ғалаба! Физкультура институти талабаларининг қувончи чексиз. Чунки, Қулмамат шу институтнинг III курсида ўқийди.

Жуманов финал олишувда тажрибали динамочи К. Малиновскийга ютқазиб қўйди. Аммо «СССР спорт мастери» нишони ёш полвон учун ажойиб мукофот бўлди.

Тошкентлик студент Н. Ярашев ва унинг омсклик дўсти Е. Соколовга турнирда икки марта бир-бирлари билан олишишга тўғри келди. Саралаш мусобақаларида Евгений ютқазган эди, аммо финал учрашувда реванш олишга муваффақ бўлди. Бу учрашув ҳам ниҳоятда қизиқарли ўтди. Аввалига Ярашев катта устунликка эришди. Аммо у бу устунликни сақлаб қола олмади. Омсклик спортчи арзимаган фарқ билан ғолиб чиқди.

Ака-ука Фурқат ва Фарҳод Вафоевларнинг («Динамо») ҳам қувончли чексиз. Биз илгари Фурқатнинг муваффақияти ҳақида, унинг 48 килограммгача бўлган вазн тоифасида биринчи ўринни эгаллаганлиги ҳақида хабар қилган эдик. Фарҳод ундан бироз ортда қолди. Тошкентлик динамочи ярим финалда студент М. Мавлонов (Тошкент)ни озгина устунлик билан енгган эди. У ҳал қилувчи олишувда ўзининг клубдоши Александр Никоновга ютқазиб қўйган бўлса ҳам асосий мақсадига эришди — спорт мастери бўлди.

Турнир республикамиз тренерларига ангренлик қобилиятли самбочи Р. Салимов («Меҳнат») билан яқиндан танишиш имконини берди. Рафаэлнинг спорт мутахассислиги — эркин кураш. Икки йил муқаддам у мустақил равишда самбо билан шуғуллана бошлади. Унга ўзи ҳам эркин кураш билан шуғулланадиган Р. Муллашев ёрдам бера бошлади. Мана дастлабки катта муваффақият. Салимов барча олишувларда, шу жумладан финал олишувда Олмаота шаҳрининг чемпиони динамочи Т. Абильдин устидан ҳам ғолиб чиқди.

Тошкентлик Б. Анваров билан рязанлик С. Смирновга ҳам бир-бирлари билан икки маротаба куч синашишга тўғри келди. Саралаш мусобақаларида Бобомуроднинг қўли баланд келган эди. Аммо Сергей бу мағлубиятдан тўғри хулоса чиқара олди шекилли, финалда бўлажак врач тошкентлик рақибини бир дақиқа ҳам тинч қўймай доим ҳужумда бўлди. Натижада у соф ғалаба қозонди.

VI анъанавий турнирнинг барча энг кучли спортчилари ғолиблик ленталари, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари, шаҳар Спорт комитетининг ёрлиқлари ва Кубоклари билан мукофотланди.

Шунингдек бир қатор махсус совринлар ҳам топширилди. Тошкентлик динамочи Е. Фомин ўзининг иродаси ниҳоятда мустаҳкам эканлигини кўрсатди. Евгений бухоролик жуда кучли полвон С. Салоевга саккиз очко ютқазиб турганига қарамай, бутун иродасини тўплаб, маҳоратини намойиш этиб ғалаба тарозусини ўз томонига оғдиришга муваффақ бўлди. Янги спорт мастерига (тренери Г. Калеткин). «Ғалабага иродаси учун» соврини ҳам топширилди.

68 килограммгача бўлган вазн тоифасида энг кўп — 59 спортчи иштирок этди. Бу вазнда ғалаба қозониш ниҳоятда оғир ва машаққатли эди. Бу вазифани иркутсклик студент Серафим Шатаев шараф билан адо этди. Шунинг учун у

махсус соврин билан тақдирланди.

Хизмат кўрсатган мастерликка номзод Вячеслав Малиновский турнирнинг техник жиҳатдан энг яхши тайёрланган қатнашчиси деб топилди. Унга Г. Ким ва Г. Калеткин мураббийлик қилган. «Динамо» жамиятининг соврини шу жамиятнинг энг ёш спортчиси, мусобақа ғолиби бўлган Александр Никоновга топширилди (тренери А. Зяблицев). У турнирда биринчи марта иштирок этганига қарамай ҳамма олишувларни ўз фойдасига тугаллади.

Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Е. Розов (Таллин); Н. Сотников (Тошкент), республика тоифасидаги судьялар У. Сандваққосов (Олмаота) ва Г. Ким (Тошкент) шаҳар спорт комитетининг ёрлиқлари билан мукофотландилар.

В. ЕМЕЛЬЯНЦЕВ.

СУРАТЛАРДА: юқорида турнир совриндорлари Ю. Мусаилов (Тошкент) ва А. Таваккалов (Душанбе); пастда — финал олишувларидан бири.

В. Белоплотов фотолари.

16 июнь—СССР Олий Советига сайловлар куни

АГИТПУНКТДА

Киров районида жойлашган 5-сайлов участкасига қарашли 128-агитпунктда айниқса шу кунларда СССР Олий Советига бўладиган сайловларга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган. Агитпункт доимо одамлар билан гавжум. Бу ерда меҳнаткашларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратилган. Ҳар куни кечқурун агитпунктда турли -туман мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказилади. Бу ерда тез-тез меҳмон бўлиб турган лекторлар эса йиғилганлар ўртасида сайловга оид темаларда докладлар қилишади. Район бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари вақти-вақти билан сайловчилар ҳузурида бўлишиб, уларга ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

Агитпунктда оммавий-сиёсий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Қизил бурчак ташкил этилган. Унда сайловчиларни қизиқтирган барча нарса муҳайё.

Агитаторлар галмагал навбатчилик қилишади. Улар ҳузурларига келган сайловчиларни қизиқтирган барча саволларга тўла жавоб берадилар. Агитаторларнинг активлиги туфайли қисқа муддатда аҳолини рўйхатга олиш ишлари ниҳоясига етказилди. Агитпункт керакли барча анжомлар билан таъминланди. Агитаторлар ўзларига бириктилган территориядаги хонадонлар билан мустаҳкам алоқа боғлашган. Улар тез-тез ўз сайловчилари ҳузурида бўлишиб, Иттифоқимизнинг халқаро обрўйи, ички-ташқи сиёсати ҳақида суҳбатлар олиб боришади.

— Барча агитпунктларда сайлов олди ишлари ниҳоятда қизитиб юборилган, —дейди биз билан суҳбатда меҳнаткашлар депутатлари Киров район Совети ижроия комитетининг масъул секретари О. Асадхўжаев. — Районимиз тобора кенгайиб боряпти. Қисқа муддатда бутун бир Юнусобод массиви қад кўтарди. Шунинг учун сайлов участкаларининг сони ҳам анча кўпайди. Ўтган сайловда биргина Юнусобод массивида тўрт сайлов участкаси ташкил этилган бўлса, эндиликда уларнинг сони икки баравар ошди. Бир сўз билан айтганда, районга қарашли барча сайлов участкалари ва агитпунктларида тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда.

Тошкент офсет босма фабрикасининг полиграфчилар коллективи СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловлар учун кўп тиражда ҳар хил рангдаги сайлов олди плакатларини нашр қиляпти. Плакатлар ўзбек ва рус тилларида босиб чиқарилмоқда.

СУРАТДА: корхона печать цехининг пешқадам печатниги Жаҳонгир Ниёзмуҳамедов билан мастер Салоҳ Расулов ўртоқлар янги плакатни кўздан кечирмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Халқ истеъмоли буюмларига кенг йўл

Химиявий маҳсулотлар

Мамлакатимизда рўзғорбоп химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи саноат тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Неча юзлаб корхоналар кир ювиш порошоклари ва пасталар, экстракт ва кремлар, шампунь ва аэрозоллар ишлаб чиқармоқда. Бу йил шундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш бултурги йилдагига нисбатан 10 процентдан зиёд кўпаяди. Магазин пештахталарида янги хил маҳсулотлар пайдо бўлади. Мана шуларнинг баъзилари тўғрисида гапирамиз.

«Фантазия» ёрдами билан

Нейлон кўйлакни дастлабки холидагидек оппоқ қилишнинг иложи бўлмаса, исталган рангдаги «Фантазия» пастасидан қўшиб ювиш кифоядир. «Укрбитхим» фирмасининг бош корхонаси ишлаб чиқара бошлаган мана шу кир ювиш ва айни маҳалда уни бўяш воситаси харидорга ёқиб қолди.

«Литбитхим» фирмаси янгиликлари

Вильнюсдаги «Литбитхим» фирмасининг бош корхонаси ишлаб чиқараётган кир ювиш воситаси «Вита» деб аталади.

У нейлон кўйлакда ҳосил бўлувчи электр зарядини йўқотади, кўйлак юмшоқроқ бўлиб қолади, чангни камроқ тортади.

(ТАСС мухбири).

ҚОҒОЗ ПАРЧАСИДАГИ ХАТ

Тор бўлса, ҳам, шинамгина кабинет. Дераза ёнига кунгай қилиб ёзув столи ва бир нечта стул қўйилган. Абдулла ака пахта гулли чойнагига кобили қилиб чой дамлаб, энди пиёлаларга қуяётган эди, эшикдан бир аёл кириб келди. У орқасида кўтариб кирган салкам бир қоп нон бурдасини ерга оҳиста қўйди. Фартуғи чўнтагидан бир парча қоғоз олди-да, бригадирга узатди.

—Буни ўқиб кўринг.

Бригадир хатга тикилди. Назаримда, қайта ўқиб чиқди.

—Баракала, раҳмат, сизга, — деди у ниҳоят. Қанийди ҳамма ҳам сизга ўхшаб ишласа». Аёл чиқиб кетди.

—Фаррошимиз бўлади. Ажойиб аёл.

Маъсума опанинг Чилонзор районидаги 3-ЖЭКка фаррош бўлиб келганига мана ўн йил бўлибди. У 5-кварталдаги 96 квартирали турар жой бинолари йўлкалари, зиналари, ҳовлиси ёки ён атрофи, гулларнинг тагларини тозалайди. Шу билан бирга у аҳоли ўртасида нон исрофгарчилигига қарши тушунтириш ишларини олиб боради.

—Кеча, —ҳикоя қилади опа, — ахлатлар орасидан нон бурдаларини йиғиб олаётсам, ўтиб кетаётган бир қиз дугонасига: «Вой, мунча термичилайди бу хола! Бошига урадими қотган нонларни?! — деди. Унинг бу сўзлари юрагимга наштардек ботди, айланай. Жоним халқумимга келди-ю, ўзимни босдим: шайтонга ҳай бердим, айланай. Бир амаллаб кунни кеч қилдим. Ишдан қайтишини пойладим. Келди. «Мундоқ ўтиринг, қизим»,— дедим. Чарчаган эканми, дарров ўтира қолди. Мен унга уруш йиллари не-не кишилар очликдан шишиб ўлганини сўзлаганимда, кўзларига ёш келди... Ҳалиги қопдаги нонни ўша қиз келтириб берди. Индамади-ю, ўша хатни бериб кетди.

Брградир Абдулла ака Курмакаевдан бояги қоғоз парчасини олиб, ундаги хатни ўқидим.

«Холажон мен билмасдан сизни хафа қилиб қўйибман... Мени кечиринг».

Ҳар тонг ўрта бўйли, қирра бурун, қора тўридан келган, барига узун қора коржома фартуқ тутиб олган фаррош аёл ҳовли супуради. Бу Маъсума ая Парпиевадир.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ.

Беш йилликнинг зарбдор одимлари

ЖАНГОВАР ТАШКИЛОТЧИ

Яқинда авиация заводининг 30-цехида чиқадиган «Передовик» деворий газетасининг янги сонини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Деворий газетада чиндан ҳам цех ишчиларининг қалб сўзлари ўз аксини топибди. Унда ишчиларнинг ўзлари, цехдаги илғор ва ташаббускор ҳамкасблари ҳақида фахрланиб ёзишибди. Деворий газетада «Йигитлардан қолишмай» мақоласининг муаллифи А. Тарасенко шундай ёзади:

«..Кунлик топшириқларни муваффақиятли бажариш учун И. Шишекова, Н. Ситкина ва А. Дмитриева каби пайвандчилар бутун куч ва ғайратлари билан меҳнат қилишмоқда. Айниқса И. Шишекова ўз ишининг устаси, моҳир пайвандчи, меҳрибон устоз.

Н. Ситкинанинг иши эса кўпчиликни қойил қолдиради. У пайванд қилиш олдидан ускуналарнинг чизмаси билан яхшилаб танишиб чиқади. Бу эса унга деталларни аъло сифатга тайёрлаш имконини бермоқда. Шунингдек, у жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашади. Брак маҳсулот ишлаб чиқарувчилар ва меҳнат интизомини бузувчиларга сира бефарқ қараб туролмайди».

Цех мастери С. Баширов эса, тайёрловчи Н. Кораблёванинг коллективга бўлган эътиқодини шундай ифода этади:

...Коллективимизнинг ветеран ишчиси Н. Кораблёва кўпчиликка ўрнак кўрсатиб меҳнат қиляпти. У коллективимизга бундан 27 йил илгари келган. Ўшанда у эндигина 16 ёшга кирган қиз эди. Шу давр мобайнида у тайёрловчи бўлиб ишлаб, ҳамкасблари орасида обрў-эътибор қозонди. Ўзининг ҳалол меҳнатлари эвазига мамлакатимиз авиация саноати министрлиги томонидан кетма-кет фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган. Шунингдек, «1973 йил социалистик мусобақа ғолиби» нишони билан тақдирланди. Ҳалол меҳнат қилган киши мана шундай улғаяверади. Н. Кораблёвани ҳамкасблари мастер ёрдамчиси вазифасига сайлашган.

Мастер В. Бахарова эса ўзининг қалб сўзларини қуйидагича изҳор қилибди.

«КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидаги. беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, ўзаро социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги чақириғига жавобан Ф. Алимуҳамедова, В. Тарасенко, Т. Голинский ва А. Лимабёвлардан иборат 20-группанинг ишчилари ойлик топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун зиммаларига оширилган мажбурият олиб, меҳнат қилаётибди. Улар меҳнатда ҳам, шахсий ҳаётларида ҳам бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда.

Булардан кўриниб турибдики, коллективда ўзаро социалистик мусобақани тўғри ташкил қилишда деворий газета жанговар ташкилотчилик ролини ўтамоқда.

Шунингдек, коллектив ҳаётини акс эттиришда «Чақмоқ» деворий газетаси ҳам катта роль ўйнамоқда. Уларда шундай ёзилибди.

«Штамповшчик Т. Асанова 22 март куни смена нормасини 109 процент қилиб бажарди». «Слесарь Н. Якушев мураккаб деталларни тайёрлаш учун токарлик дастгоҳига махсус мослама ўйлаб топди. Бу эса йиғув жараёнига зарур бўлган деталларни ўз вақтида етказиб бериш имконини яратди».

30-цех ўзининг асосий маҳсулотидан ташқари кенг истеъмол буюмлари ҳам ишлаб чиқаради. Шунинг учун ҳам цех коллективи, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида барча имкониятларни ишга солмоқда. Бу ҳақда ҳам «Чақмоқ» деворий газетасидан хабар топамиз.

Деворий газеталар бор овоз билан коллектив аъзоларининг 1974 йилга олган социалистик мажбуриятларини ва меҳнат илғорларининг фаолиятларини ёритиб бермоқда. Бу эса жуда қувончли.

С. ЧИНАЕВ,
авиация заводининг фрезерчиси.

«ТАШХЛАДОКОМБИНАТ» МАВСУМНИ БОШЛАЯПТИ

Шаҳримиз аҳолисига мороженое етказиб беришнинг аҳволи қандай?

1970 йилгача «Ташхладокомбинат» республика гўшт-сут саноати министрлиги ихтиёрида эди. Кейин республика Министрлар Советининг қарори билан у Савдо министрлиги ихтиёрига берилди. Бу пайтда корхонанинг техник ҳолати жуда ёмон эди.

Гўшт-сут саноати министрлиги корхонани тўла қувватда ишлатиб, ҳар йили мўмай фойда олишни билди-ю, лекин унинг ишлаб чиқариш фондини, техник ҳолатини яхшилаш уни вақтида жорий ва капитал ремонт қилишни ўйламади.

Оқибати шу бўлди-ки, комбинатда мороженое ишлаб чиқариш йилдан-йилга камая бошлади ва бурноғи йилнинг охирида авария рўй бериб (суюқ аммиак трубопроводи ёрилиб) комбинат бутунлай тўхтаб қолди ва ишчиларнинг асосий қисми тарқатиб юборилди. Ўтган йилнинг жазирама иссиқ кунларида бу ерда бир килограмм ҳам мороженое ишлаб чиқарилмади. Корхона реконструкция қилина бошланди.

Комбинатда бир йил мобайнида 526 минг сўмликдан ортиқ реконструкция ишлари, 170 минг сўмлик капитал ремонт ишлари бажарилди. Янги компрессор цехи, градирня, котельний қурилиб фойдаланишга топширилди.

Эски учта котельний бир суткада 2 тонна буғ ишлаб чиқарарди, янги қурилган бир котельнийнинг ўзида 4 тонна буғ ишлаб чиқарилади. Бундан ташқари у газ билан, ярим автоматик йўсинда ишлайди. Лекин янги котельнийнинг битталиги жорий ремонт ишларини корхона ишлаб турган пайтда амалга ошириш имконини бермаяпти. Шу боисдан ҳам бу ишни дам олиш кунлари бажаришга тўғри келаяпти.

Хом ашё маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган, қўл кучидан фойдаланишни камайтириш имконини берадиган янги машина-механизмлар сотиб олинганлиги ҳам муҳим янгиликлардан бўлди.

Комбинат ўтган кузданмаҳсулот ишлаб чиқаришни бошлади-ю, лекин ҳали бу ерда реконструкция ишлари тугаллангани йўқ. Муз заводи реконструкция қилинаяпти, икки камерани ремонт қилиш ишлари ҳам тугаллангани йўқ.

Хўш, корхона коллективи олдига бу йил қандай вазифалар қўйилган? Бу вазифаларни бажариш йўлида корхона маъмурияти қандай ташкилий тадбирларни амалга ошираяпти? Биз яқинда комбинатда бўлганимизда мана шу саволларимизга жавоб олишга ҳаракат қилдик.

Комбинат бу йил турли ассортиментда 4500 тонна мороженое ишлаб чиқариши керак. Коллектив биринчи квартал топшириғини бажарди: 750 тонна ўрнига 765 тонна мороженое ишлаб чиқарилди. Бу мороженоенинг 350 тоннаси реализация қилинди, қолгани камераларни банд қилиб ётибди. Бунинг ўз сабаби бор, албатта. Биринчидан, баҳор салқин келганлиги сабабли шаҳарда мороженое савдоси унча юришмади, иккинчидан Савдо министрлигига қарашли «Узмясорибторг» республика кўтара савдо идораси (бу идора шаҳарда мороженое таъминоти билан шуғулланади) Тошкент мороженоесини ёзги мавсумга асраб, баҳорда Москвадан келтирилган мороженоени сотишга эътибор бераяпти.

Иккинчи кварталда, албатта, иссиқ кунлар бошланиб, мороженоега бўлган эҳтиёж ҳам кескин ортади. Худди шу боисдан ҳам комбинат олдига бу даврда 1500 тонна мороженое ишлаб чиқариш вазифаси қўйилди. Лекин мороженое фабрикаси бошлиғи Мунира Одилованинг айтишича, бу вазифа нари борса олтмиш процент бажарилади. Сабаби, фабрикада ишчи кучи етишмаяпти. Норма бўйича фабрикада иш икки сменада ташкил этилиб, 120 ишчи ишлаши керак, аслида эса иш бир, гоҳо бир ярим сменада ташкил этилиб, 69 ишчи ишлаяпти. Бундан ташқари комбинатнинг вафли стаканлар ва бошқа хом ашё маҳсулотлар тайёрлаш участкаларида ҳам ишчи кучи бироз етишмай турибди.

Биз бу масалада комбинат бош инженери В. Т. Кутирёва билан гаплашдик:

—Ишчи кучини тўла комплектлаб олмаганлигимиз ишлаб чиқариш ҳажмини оширишимизга ҳақиқатда ҳам тўғаноқ бўлаяпти, —деди у. — Бу борада, албатта, кўп ишлар қилаяпмиз. Телевизорда чиқиб, газетада эълон бериб кишиларни ишга таклиф қилдик. Лекин натижаси дуруст бўлмаяпти.

— Сабаб?

— Сабаби комбинатимизда ишчилар оладиган маош нисбатан оз, бундан ташқари бизда бошқа корхона ва ташкилотларда бор бўлган имтиёзлар йўқ...

Бу фикрга қўшилиб бўлмайди. Биринчидан комбинатдаги ишчиларнинг оладиган иш ҳақи миқдори ишчи кучи етарли бўлган бошқа озиқ-овқат корхоналаридаги иш ҳақидан кам фарқ қилади. Корхонанинг бошқа шароит ва имкониятлари ҳам ўзига турдош корхоналардагидан қарийб фарқ қилмайди.

Бу ерда ҳамма иллат корхона маъмурияти ишчи кучини комплектлаш ҳақида барвақт қайғурмаганлигида деб айтиш мумкин. Маъмурият бу масалалар ҳақида аввалдан жиддий бош қотирганда ҳозиргидай аҳвол юз бермаган бўлур эди.

Ахир, корхонага 1000 та эмас, 500 та эмас, атиги 50—60 та одам етишмаяпти-ку. Наҳотки шунча одамни бир йилдан ортиқ вақт мобайнида топиш қийин бўлса.

Фабрикадаги иш унчалик мураккаб эмас. Уни озгина уқуви бор одам, айниқса ёшлар тезда ўрганиб олсалар бўлади. Бизнингча, шаҳардаги ўрта мактаблар билан алоқа боғлаб, ўқишга киришни истамайдиган ёшларни бу ерга ишга таклиф этилса мақбул бўларди.

Комбинатда ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш учун янги сотиб олинган машина-механизмлардан унумли фойдаланиш ҳақида ҳам ўйлаш керак.

Биз шу масалалар ҳақида комбинат директори Н. Муҳиддинов билан гаплашмоқчи бўлгандик. Лекин минг афсуски, у киши бундан тўрт-беш кун муқаддам отпускага чиқиб кетган эканлар. Албатта, меҳнат отпускасига қачон чиқиш-қачон чиқмаслик ҳар бир кишининг ўз иши ҳисобланади. Лекин раҳбар одамнинг корхонада айни долзарб кунлар бошланаётган, бунинг устига жиддий масалалар кўндаланг бўлиб турган бир шароитда отпуска олиб кетиши бироз ғалати туюлади.

Умуман ҳозирги пайтда шаҳарда мороженоега бўлган эҳтиёж, у билан келгусида аҳолини янада мўлроқ таъминлаш истиқболлари қандай? «Узмясорибторг» бошқарувчисининг қурилиш ишлари бўйича ўринбосари С. И. Поляков бизга ана шу ҳақда гапириб берди.

Унинг айтишича, кун иссиқ пайтларда шаҳар савдо ташкилотларида бир кунда 35 тоннагача мороженое сотиши мумкин. «Ташхладокомбинат» тўла қувватда ишлаганда эса, бир суткада 18 тонна мороженое ишлаб чиқара олади. Кўриниб турибдики, бу билан шаҳар аҳолисининг эҳтиёжларини қондириб бўлмайди. Бошқа шаҳарлардан эса фақат баҳор ойлари оз миқдорда мороженое олиб келиш мумкин. Ёзда эса улар ўзларидан орттиришлари қийин.

Шу сабабли ҳам анчадан бери янги мороженое фабрикаси қуриш ҳақида сўз борарди. Ўтган йили бунинг учун маблағ ажратилди, қурилиш жойи белгиланди. Рисовой бозори яқинида қад кўтарадиган бу фабрика икки сменада 40 тонна мороженое ишлаб чиқарадиган бўлади.

Янги корхона лойиҳасини Бутуниттифоқ «Гипроторг» институтининг Ўрта Осиё филиали тайёрлаяпти. Қурилиш ишлари 1975 йилдан бошланиб, уч йил давом этади.

Демак, янги корхонанинг ишга туширилишига ҳали анча бор. Шу боисдан ҳам ҳозир эскисининг қувватларидан тўла фойдаланиш, коллективнинг унумли ишлаши учун барча шароитларни яратиб бериш ҳақида қайғуриш керак. Республика Савдо министрлиги, Ҳамза район партия комитети ва район ижроия комитети бу ишда корхона маъмуриятига ҳамма зарур ёрдамни бермоғи лозим.

Ахир, иссиқ кунлар келаяпти. Бундан буён кишилар соя-салқин жойларда ўтириб, яхна ичимликлар ичишни, мороженое еб ҳордиқ чиқаришни истайдилар. Буни унутмаслик керак.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.

Уйларимиз кўрки

ҚАДИМГИ ГУЛ СОЛИБ ТЎҚИЛЯПТИ

Республика маҳаллий саноат министрлигининг бадиий кенгаши «Ҳужум» фабрикасида тўқилган уч хил янги палос намуналарини маъқуллади. Бу палослар «Беҳзодий» деган ном олди. Хўш, нима учун бу палосларга буюк рассом номи берилди.

Фабриканинг чевари Адолат Турсунова Беҳзод мўйқаламига мансуб қадимги гулларни палосга ўтказишга қарор қилди. Тажриба яхши чиқди ва 500 йил аввал Беҳзод Алишер Навоий китобларида ишлатган гуллар палосларда акс эттирилди.

(ЎзТАГ мухбири).
Шаҳрисабз.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Лойиҳалар маъқулланди

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг марказий ҳукумати мамлакатнинг социал-иқтисодий жиҳатдан энг қолоқ штатларидан бири—Бихарда 52 та саноат корхонаси қуриш тўғрисидаги лойиҳаларни маъқуллади. Штатнинг иқтисодий қувватини сезиларли даражада оширишга ҳамда қўшимча равишда юз мингдан ортиқ ишчини иш билан таъминлашга имкон берувчи бу лойиҳаларни амалга оширишга 1,9 миллиард рупия ажратилган.

Самолёт уриб туширилди

НЬЮ—ЙОРК. Ямайка қирғоқ соқчилик қисмлари АҚШда рўйҳатга олинган хусусий самолётни уриб туширдилар. Ямайка маъмурларининг айтишича, бу самолётдан ўғринча қорадори ташиш учун фойдаланилган. Кейинги бир йил ичида Ямайкада қорадори билан олиб сотарлик қилувчи АҚШ гражданларига қарашли бир нечта хусусий самолёт ушланиб, америкалик 50 га яқин контрабандист қамоққа олинган.

ЧИЛИ ХУНТАСИ «ЭЛЧИСИ»

ПЕКИН. Чили хунтасининг «фавқулодда ва мухтор элчиси» истеъфодаги генерал Х. Х. Лаваль Пекинга келди. У Чилида ўтган йил сентябрь ойида қилинган ҳарбий тўнтаришдан кейин дипломатия хизматига олинган эди.

Шундай қилиб, деб ёзади ТАСС шарҳчиси А. Пелевин, Хитой раҳбарларининг чили халқига, Чили революцияси ишига ва миллий озодлик ҳаракатига хиёнаткорлигини тасдиқловчи яна бир қадам қўйилди. Маълумки, Пекин Чилидаги ҳарбий тўнтаришдан кейин халқ бирлиги ҳукумати тайинлаган элчи Армандо Урибедан шоша-пиша қутулишга интилган эди. Чунки Армандо Урибе Хунтанинг қонли террорини кескин қоралаб чиққан эди. ХХР ташқи ишлар министрлиги ўз ташаббуси билан гўё Чилининг янги ҳукмдорларига пўписа қилгандек бўлиб, А. Урибени бундан буён Чили элчиси, деб тан олмаслигини айтди ва мамлакатдан чиқиб кетишга мажбур этди. Пекин пропагандаси тинимсиз жар солаётган маочи раҳбарлар «революционлигининг» қадр-қиммати ана шундай бўлиб чиқди, империалистик зулмга қарши, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқларни қўллаб-қувватлашд а н иборат пекинча сиёсат оғизда қандай, амалда қандай эканлиги ана шундай ошкор бўлди.

Япония пойтахти Токио шаҳрида намойиш этилаётган «Совет социалистик Сибири» деб номланган кўргазмани ярим миллион киши томоша қилди. Кўргазмадаги 7 минг экспонат Сибирь халқлари тарихи, маданияти ва турмуши ҳақида ҳикоя қилади. Совет ҳокимияти йилларида Сибирь экономикасини ривожлантириш юзасидан эришилган муваффақиятларга экспозицияда катта ўрин ажратилган.

Суратда: кўргазмага кириш жойи.

Н. Тебин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Шаҳримизнинг Горький проспекти йил сайин чирой очмоқда. Бу ерда кўплаб замонавий архитектура бўйича турар жой бинолари, маданий-маиший объектлар ва болалар муассасалари бунёд қилиняпти.

Суратда: янги қурилаётган турар жой биноларидан бирининг кўриниши.

ҲИНДИСТОН КАЛЕЙДОСКОПИ

Ҳиндлар рус тилини ўрганишяпти

Деҳлидаги Совет маданияти Уйида бир неча йилдан буён кечки институт иш олиб бормоқда. Унда уч совет ва саккиз ҳинд ўқитувчиси ишдан кейин рус тили дарслигини қўлга оладиган кишиларга ёрдам берадилар. Кечки институтда учта бир йиллик курс бор. Уларнинг ҳар бири икки семестрдан иборат бўлиб 200 ўқиш соатига мўлжалланган. Бу институт Ҳиндистон, Совет маданий жамияти (ҲСМЖ) Миллий кенгашининг ташаббуси билан ташкил этилган рус тадқиқотлари институтининг бўлими ҳисобланади. Ўтган йили кечки институтда 43 киши имтиҳон топшириб, улардан 32 нафари яхши ва аъло баҳо олди. ҲСМЖ раиси К. Менон кечки институтни тамомлаб чиқувчиларга диплом, ва мукофотлар топширишга бағишланган тантанали маросимда битирувчиларнинг ғайрат ва меҳнати зое кетмаганлигини қайд қилиб ўтди. Бунинг натижасида, улар планетамизнинг энг бой тилларидан бирини ўрганиб олдилар. «Рус тили, — деди у, — Пушкин, Горький ва Маяковский тили, революция ва Ленин тили, янги оламга дарча очадиган тилдир».

Метро қурилмоқда

Ҳиндистоннинг аҳоли энг зич жойлашган шаҳри Калькуттада метрополитен линияси ётқизиш ишлари эндигина бошланди, Бомбей ва Деҳли шаҳарлари эса ҳозирнинг ўзидаёқ навбат кутишяпти. Ҳозир Ҳиндистон пойтахтида ер ости трассасининг лойиҳаси жадал ишлаб чиқилмоқда. Ҳиндистон темир йўл транспорти министрининг ўринбосари М. Куреши яқинда парламент депутатларига шу ҳақда хабар қилди. Бомбейда эса қурилиш ишлари бошланадиган участкаларни ҳукуматга топшириш юзасидан ер эгалари билан музокаралар олиб борилмоқда.

Маҳаллий инженерлар томонидан тайёрланган метро лойиҳаларини баҳолашда совет экспертларининг иштирок этиши Ҳиндистон метро қурувчилари учун катта мадад бўлди.

Қадимги маданият тилида

Жарамшалидаги Тибет адабиёти кутубхонасида ишлаётган 12 олимдан иборат группа Тибет тилидаги энциклопедияни тарихда биринчи марта тузишга киришди.

Олимлар ҳозирнинг ўзидаёқ муҳим илмий аҳамиятга эга бўлган 15 нашрни чиқардилар. Улар орасида инглиз-тибет луғати, Тибет ҳақида ва Тибет буддизми тўғрисида библиографик справочникнинг биринчи томи бор. Яқин вақтларда Тибет шрифтидаги ёзув машинкаларини харид қилиш мумкин бўлади. Буни яратишда ҳам Жарамшалидаги кутубхонанинг хизмати бор.

Қадимги Тибетнинг салкам 20 минг ноёб қўлёзмаси ва қарийб мингтага яқин диний мавзудаги сурат кутубхонанинг асосий хазинаси ҳисобланади. Кутубхона ишлари билан шуғулланувчи экспертлар комитети чет мамлакатларда ва биринчи навбатда кўп сонли буддачилар яшаётган Жанубий-Шарқий Осиёда бу тарихий бойликлар виставкасини ташкил этиш ғояси билан чиқди.

Филлар экспорт қилинмоқда

Ҳиндистон экспортининг йилдан-йилга кенгайиб бораётган номенклатураси яқин вақтларда янги хил моллар билан тўлатилади. Бу молларни «анъанасиз» деган устунга иккиланмай киритса бўлади. Гап филлар устида боряпти.

Чангалзорларнинг ўргатилган бу улкан ҳайвонлари Ҳиндистонда ҳозир ҳам дарахт кесиш ишларидан тортиб Деҳли темир йўлида темир йўл составларини тузиш ишларигача фойдаланилади. Бу ерда бир неча фил вагонларни сурувчи паравоз вазифасини муваффақиятли уддалайди. Экспорт қилиш учун мўлжалланган ҳинд филлари эса ўзларининг ёввойи қардошларини ушлашга махсус ўргатилган филлардир. Ҳиндистон бундай фавқулодда молни етказиб бериш юзасидан юборилган биринчи буюртмани Малайзия ҳукуматидан олди.

В. ТРУБНИКОВ,
АПН мухбири. Деҳли.

Кинохаваскор. Г. Эгамбердиева фотоэтюди.

Сайёҳ саргузаштлари

Тоғлардаги сўлим оромгоҳлар

Бўстонлиқ ўзининг гўзал табиати билан қадимдан кишилар диққатини ўзига тортиб келади. Дам олиб ҳордиқ чиқариш учун қулай бўлган бу диёрни баъзи кишилар Ўзбекистон Швейцарияси деб бежиз айтишмаган.

Бўстонлиқдаги Чотқол, Пском, Угом, Кўксув дарё водийлари бўйлаб саёҳат қилсангиз, табиат «қўли» билан яратилган ва бир-биридан ажралиб турувчи мафтункор манзараларни, турли шаклларни эслатувчи ғаройиб қояларни, ер остига кириб ғойиб бўлувчи ёки тўсатдан ер остидан чиқиб келувчи сой сувларини ва бошқа жуда кўп табиат «мўъжиза»ларининг гувоҳи бўласиз.

Нанай қишлоғидан 6 километр масофадаги Қорабулоқ манзилгоҳи айниқса диққатга сазовор. Пском дарёсининг ўнг соҳилида жойлашган бу оромгоҳни катта машина йўли кесиб ўтади. Ҳар бир йўловчи бу ерда бир тўхтаб дам олгиси келади. Қорабулоқ ўзининг булоқлари, соя-салқинлиги билан водийга машҳур. Бу ердаги оҳактошлардан чиқиб турувчи кўп сонли булоқлар бир-бири билан бирлашиб, худди узун ўрилган сочдек буралиб Пском дарёсига шовқинли шаршара ҳосил қилган ҳолда қуйилади. Сув сарфи секундига 100 литрдан ортиқ бўлган бу булоқлар «карст» булоқлари бўлиб, қор ва ёмғир сувларининг ер остидаги кўзга кўринмас ёриқ ва бўшлиқларга тўпланишидан тўйинади. Шунинг учун куз ва қиш ойларида ҳам булоқ суви қуримайди, лекин сув сарфи бир оз камаяди. Оромгоҳ ўзининг қизиқарли ғорлари билан ҳам диққатга сазовордир.

Пском дарёсининг ўнг ирмоғи бўлган Қуруқсойдан 200 метрлар чамаси юқорида жойлашган бу ғорлардан бирининг кириш қисми Қорабулоқдан кўзга ташланиб туради. Ўзини синаб кўрмоқчи бўлган ва ғор «табиати» билан қизиққан сайёҳ ўзи билан бирга Қорабулоқнинг муздек сувидан олишни унутмаган ҳолда Қуруқсойнинг қуруқ ўзани бўйлаб бу ғорларга кўтарилиши мумкин. Бу ерда бир қанча турли тузилишдаги ғорлар бўлиб, уларнинг узунлиги 70 метрдан ошади. Баъзи ғорларнинг шифт ва деворларида кўзни қувонтирувчи шаффоф кальций тошларидан узунлиги 20 сантиметргача бўлган «сумалак»лар ҳосил бўлган.

Мазкур ғорларда ёввойи каптарларни, бойўғли ва баъзи бир тоғ ҳайвонларини учратиш мумкин.

М. МАМАТҚУЛОВ,
И. ОТАЖОНОВ,
геологлар.

● Бизнинг муаллифларимиз

Шорасул Зуннун

Ҳурматли оқшомхонлар! «Шанба оқшоми» саҳифаларида эълон қилинаётган «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» сарлавҳали таълим-тарбияга оид мақолаларга кўзингиз тушган бўлса керак. Бу материалларни актив мухбиримиз — олим Шорасул Зуннун тайёрлайди.

Шорасул Зуннун 75 ёш бўсағасида турган бўлса-да, қалби тетик, фикри теран мухбирларимиздан. Ш. Зуннун ўз фаолиятини муаллимликдан бошлаган. Унинг қўлида Ойбек, Собир Юнусов, Теша Зоҳидов, Ғани Мавлонов сингари машҳур адиб ва олимлар сабоқ олишган. Шорасул Зуннуннинг тилшуносликка оид китоблари бор.

Ҳозир Ш. Зуннун Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтида катта илмий ходим бўлиб ишлайди. Шарқшунос олим форс, араб, турк тилларидан яхши хабардор. У қадимий қўлёзмалар орасидан хазиналар излаб, сиз ҳурматли газетхонларга мунтазам тақдим этиб келмоқда. Ш. Зуннун тўплаган материаллар «Гулистон», «Фан ва турмуш», «Муштум», «Ўзбек тили ва адабиёти» журналларида ҳам босилмоқда. Ғафур Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриётида Ш. Зуннун тўплаган ва «Тошкент оқшоми» саҳифаларида босилган «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» туркумидаги материалларни алоҳида китоб ҳолида редакциямиз ҳайъати таҳрири остида нашр этиш мўлжалланмоқда. Бугун ҳам сиз актив мухбиримизнинг янги тўплаган материалларидан намуналар ўқийсиз.

Шанба оқшоми

Қувноқ сатрлар

◆ Ўқитувчи дафтарни ўқувчига берар экан, деди:

— Зоидов, бир ўзинг шунча хато қилишга уялмадингми?

— Бир ўзим эмас, мен дадам билан ёзганман.

◆ Магазинга жаҳл билан кириб келган харидор сотувчига шикоят қилди:

—Кечагина сиздан янги костюм сотиб олгандим. Мана бугун елкасидан сўкилиб кетди. Бу қанақаси?!

— Ўзингизни босинг, ошна, ўзингизни босинг. Менимча, ўша костюмнинг тугмалари маҳкам қилиб тикилган бўлса керак.

◆ Ўқитувчи ўқувчидан сўради:

— Қосимов, айт-чи, сен нега кеча мактабга келмадинг?

— Опам турмушга чиқаётган эди.

— Ҳа, шундайми? Хўп майли, ўтир, лекин бу ҳол яна такрорланмасин.

◆ Беморни кўздан кечираётган врач деди:

— Хўш... Пульсингиз нормал ҳолатда-ку.

— Ўртоқ доктор, сиз манави чап қўлимни кўринг, бу қўлим протез-ку?!

◆ Ота ўз ўғлига шундай мазмунда телеграмма юборди:

— «Имтиҳонларни қандай топширдинг? Тезда хабар қил».

Кўп ўтмай, шундай жавоб олди:

«Имтиҳонлар катта муваффақиятлар билан тугади. Профессорлар ҳайратда. Кузда яна қайтаришимни сўрашяпти».

◆ Ошхонага кирган хўранда касса олдида ўтирган қиздан сўради:

— Тушликка қандай овқатлар бор?

— Ҳм... Менга бундай савол берганингиз уялмайсизми, яхши йигит?! Ахир, ошхонамизда икки ойдан бери овқатланасиз-ку, ҳар куни қандай овқат еяишингизни эслаб қололмайсизми?

◆ Катта универмаг ичида хотинини йўқотиб қўйган йигит прилавка олдида турган чиройли сотувчи қизга мурожаат қилди:

— Сиздан илтимос, мен билан бир оз жилмайиб гаплашиб турсангиз. Хотинимни сира тополмаяпман.

◆ Ошиқ йигит маъшуқасига нола қилди:

— О... Нигорахон!!! Дунёда мен учун энг азиз нарса,— фақат сизсиз!

— Вой ўлмасам, нима бўлди? Машинангизни сотиб юбордингизми?

◆ Сотувчи қиз дугонасига ҳасрат қилди:

— Эҳ... Аввалги чиройимдан ҳеч нарса қолмаганга ўхшайди.

— Нега бундай деяпсан?

— Эркаклар энди мен бераётган қайтимни санаб олишяпти.

А. Аброрхўжаев тўплаган.

«Оқшом»хонларга маслаҳатларимиз

Сиҳат тиласанг кулиб юр,
Хафаликдан юзинг бур.
(ДОНОЛАР СУҲБАТИДАН).

— Э, ТАРОЗИБОН,— қуриллади Қурбақа, — ёшинг нечида?

— Икки юзда, — жавоб қилди Тошбақа.

— Вой-бу, — кўзининг пахтаси чиқиб деди Қурбақа, — бундай узоқ яшашингнинг сири нимада?

— Сири шуки, — жавоб қилди Тошбақа, — мен сендай сержаҳл эмасман. Бўлар-бўлмасга вақ-вуқ, қилиб асабимни бузмайман...

Тошбақанинг узоқ яшашига Қурбақанинг ҳаваси келибди, қаранг! Масалда жон бор: ким боқий яшашни истамайди, дейсиз?! Масалга қўшимча бир ҳикоя: машҳур ёзувчи Марк Твенга кўплар ёрдам сўраб мурожаат қила бошладилар. Бир шаҳар ҳокими ундан шаҳар мозорига девор тиклаш учун пул сўрабди. Ёзувчи истеҳзо билан шундай жавоб берибди: «Лойиҳангизни ҳеч нарсага арзимас деб ҳисоблайман, чунки мозор ичида ётганлар уни сира ҳам ташлаб кета олмайдилар. Мозор ташқарисидагилар эса, бу жойга тушишга зарра орзуманда эмас».

Ҳақ гап. Ҳамма узоқ яшашни, иложи бўлса, дунё тургунча туришни истайди. Бирон муносабат билан ёр-биродарларимизни, яқинларимизни табрикласак, энг аввало, тани-соғлиқ ва узоқ умр тилаймиз. Бирон хайрли ишимиз эвазига кексаларимиз билдирган дуо-ю, истакларнинг мағзи ҳам кўпинча «Умринг узоқ бўлсин», «Кўп яша», «Умрингдан барака топ» деганга ўхшаш илиқ тилаклардан иборат бўлади.

Луқмони Ҳакимдан узоқ умр кўриш учун нималарга риоя қилиш кераклиги ҳақида сўрадилар. У шундай жавоб берди:

— Кўп йил яшашни орзу қилган киши, ҳеч бўлмаса, умрининг бир қисмини яхшиликка, халқ манфаати йўлига сарф қилсин. Шу гўзал иш орқасида унинг номи ўчмайди, халқ орасида абадий қолади. Бу эса, кўп яшаш демакдир.

Дарҳақиқат, халқ учун, жамият учун ўтган умр — боқий умр ҳам, инсонлар

Чеҳрангиздаги гул

орасида узоқ яшаб, ҳаёт лаззатини сурмоқ ҳам зарур.

1820 йилда туғилган Аббос Хоскор (Ироқнинг айтишича), у умр бўйи хушчақчақ бўлишга уринган. Ҳеч ким билан уришмаган. Ғам-ҳасратга ортиқча берилмаган. Венгрияда эр-хотин Жон ва Сарра Равель қўша қариган. Сарра Равель — 164 ёшида, Жон Равель эса, 172 ёшида вафот этган. Осетин аёли Тэнсе Абзиве 180 йил умр кўрган. Озарбайжонлик Маҳмуд Авезов салкам бир юз етмиш ёшда. Авезовнинг ҳамма болалари, невара-чеваралари бир юз йигирмадан ортиқ.

Баракали умр кўрган бундай бахтиёр кишиларга кимларнинг ҳаваси келмайди, дейсиз?!

Ҳаёт тобора гўзаллашиб, фаровонлашиб борган сари инсонлар абадий мавзу—қарилик ва ўлимни нарига суриш ҳақида янада кўпроқ фикр юритаяптилар. Қариликнинг олдини олиш билан шуғулланадиган махсус фан — геронтология пайдо бўлди.

Абу Али ибн Сино ўз асарларида соғлом ва узоқ умр кўришнинг зарурий шартларидан бири — инсоннинг руҳан покиза бўлишидир, дейди. Бундай бўлиш учун эса, ширинсухан, хуштавозеъ, хушчақчақ кишиларга яқинлашишни маслаҳат беради.

«Менинг яхши дўстларим кўп, шунинг учун ҳам мен қаримайман» — деган эди газета мухбири билан суҳбатда 167 ёшли Шерали Муслимов.

Одам дил-дилдан ҳузур қилиб кулганда юрак секунднинг юздан бир бўлаги мобайнида тўхтаб, «нафас ростлаб» олар экан. Врачлар буни мўъжиза дейдилар. Юракнинг ўша бир тўхтаб олиши, яъни сизнинг хандон қаҳқаҳангиз умрингизни бир неча йилга узайтираркан.

Дарҳақиқат, хушчақчақликда, кулгида гап кўп. Буни халқнинг ўзидай содда ва доно мақол ва ҳикматлари ҳам яққол исботлаб турибди: «Одамни йиллар эмас, қайғу қаритади», «Қуя кийимни, ғам юракни ейди», «Урушқоқ хўроз семирмас», «Кулмаган кунлар — йўқолган кунлар», «Бир соат қизиқчи қўнган элга қирқ кун нур ёғади», «Кулги — чеҳранинг гули», «Қизиқчининг қўшниси қаримайди»...

Шундай экан, бу гўзал замонада ҳаёт лаззати, ҳалол меҳнат, оила гаштини суриб шод ва узоқ яшашнинг савобига нима етсин!? Бунинг учун эса, қайғу ва ҳасрат илдизини қуритиб, қувонч ва шодлик уруғини кўпроқ сепишимиз, уни вояга етказиб, ҳосилидан баҳраманд бўлмоғимиз юз фоиз фойдадан холи эмасдир.

Ҳаёт — кураш демакдир! Бу кураш дарахтининг илдизлари: ҳар ким экканини ўради, парво қилмаслик ва бепарво ҳам бўлмаслик, ҳар қандай нохушликдан ҳам вақтихушлик излаш, асабга эрк бермаслик, кўнгилга озор етказмаслик (у гулдан нозик) сингари манбалардан озиқланади. Бунинг провардида ушбу дарахтдан аччиқ ва чучук мевалар бунёд бўлади. Аччиғидан афтимиз буришади, чучигидан дил роҳат топади. Шундай экан, гап ҳамма вақт чучук ҳосил кўтаришда қолган! Ҳаёт — кўзгу! Унда ҳар ким ўз аксини кўради.

Оқшомхон дўстим, олтин вақтингизни олиб, баён қилмоқчи бўлган узун қиссамиздан ҳисса шу: хандани канда қилманг. Чеҳрангиздаги кулги аталмиш тароватли гулни чанг босмасин, у ҳамиша яшнаб, кўз қамаштириб турсин!

Шоир истагига биз ҳам ҳамфикр:

Шўх хандага бой бўлсин
қалблар,
Янги чиққан ой бўлсин
лаблар!

Тўлан ҚЎЗИБОЕВ.

● Ҳаваскор гулчиларга

Картошка гулларни парваришлаш

Картошка гулларни ўтказиб бўлгач, сал вақтдан кейин тупроғи юмшатилади. Шундан сўнг ҳар ўн кунда ва суғоришдан кейин юмшатиб турилади.

Картошка гуллар ривожлана бошлаганда сувни кам бериш керак. Кейинроқ уларнинг сувга эҳтиёжи ошади. Кундузи ўсимлик баргларининг сал сўлиб қолиши суғориш заруриятини кўрсатади. Иссиқ кунларда ўсимликларга ҳар куни кечқурун сув сепиб туриш керак. Айниқса, шоналаш ва гуллаш даврида картошка гулларга сув кўп берилади.

Ўса бошлаганда ўсимликда битта ёки иккита бақувват новда қолдирилиб, қолганлари ердан 30 сантиметр юқоридан кесиб ташланади. Май ёки июль бошларида ўтказилган ўсимликларнинг ўртасидаги новдасида июль охирида шона ҳосил бўлади. Бу шона олиб ташланади, чунки у одатда сифатсиз ва калта бандли бўлади. Ён новдаларда шоналар пайдо бўлганидан кейин уларнинг барг қўлтиқларидан яна янги новдалар чиқади, улар дарҳол чимдиб ташланади. Шундай қилганда шона яхши ривожланади. Ўсимликлар ҳамма вақт кўздан кечириб турилади, нимжонларида новдалар камроқ, кучлиларида эса кўпроқ қолдирилади, илдиз бачкилари кесиб ташланади.

Картошка гуллар очилганда эрта азонда узган маъқул, бу вақтда ўсимликдаги шудринг ҳам қуримаган бўлади.

Оз-оз ўрганиб доно бўлур...

Йигитлик сифатлари

Фирузий ўз насиҳатини давом эттириб айтади:

БАЙТ:

Йигитликка ғурур этма, жавоно,
Қабул этмас бу ишни барча доно.

Эй, фарзанд, ҳар қанча ёш йигит бўлсанг ҳам ақлинг қари бўлсин. Мен сенга йигитлик қилма деб айтмайман. Фақат оғир йигит бўл, енгилтак йигитлардан бўлма. Йигитларга оғирлик ярашади. Арасту ҳаким: «Йигитлик — ақлсизликнинг бир тури», — деб айтган эди. Жоҳил йигитлардан бўлма, жоҳилликдан кўп офатлар пайдо бўлади. Агар йигитлик чоғингни бекорга ўтказсанг, илму ҳунар ўрганмасанг, ялқовликни ўзингга одат қилиб олсанг, қаригандингда ўз ҳолингга ўзинг йиғлайсан, пушаймон қиласан, фойда бермайди.

Эй, фарзанд, ҳушёр бўл, йигитлик даврингни ғанимат бил, йигитликка мағрур бўлиб, азиз умрингни ҳою-ҳавас билан ўтказма. Шуни ҳам айтиб ўтай, суҳбатлашиб ўтиришинг, фақат ёшлар билан ёки фақат қарилар билангина бўлмасин, қарилар ва ёшлар билан биргаликда бўлсин, ўтиришингни қарилар ва йигитлар билан бирликда безат. Қарилар йигитларга қараганда кўп нарсани биладилар. Баъзи йигитлар қариларни ўзларига муҳтож деб билиб, уларни кўзга илмайдилар, ҳатто баъзида масхара қилиб куладилар. Қарилар йигитлик даврини ўтказиб, ўз орзуларига етганлар. Йигитлар ҳам шу орзуда яшайдилар. Баъзи йигитлар ўзларини ҳаммадан доно ҳисоблайдилар. лекин фақат шу билан ўзларининг нодон эканликларини билдирадилар.

Эй, фарзанд, мана шундай нодон йигитлар қаторида бўлма, қариларни ҳурмат қил, улар ҳақида беҳуда сўзлар сўзлашдан тилингни тий, дилларини ранжитма.

Бир оқил, адабли, тарбияли йигит бир қари чол одамга мурожаат қилиб:

— Бобожон, сиз шу ёшга кириб, турмушнинг аччиқ-чучугини тотгансиз, кўпгина тажрибага эгасиз, мен ҳали ёш ва тажрибасизман. Қилган ишларимнинг яхши ва ёмон томонларини кўрсатинг, бундан кейин қиладиган ишларимни қандай олиб боришим ҳақида маслаҳат беринг. Агар мендан ножўя бир иш содир бўлса, дарҳол огоҳлантиринг, — деди. Чол йигитнинг сўзидан хурсанд бўлиб, ҳар вақт унга маслаҳат бериб туришини ваъда қилди.

Эй, фарзанд, мана шундай ақлли, тарбияли йигитлар қаторида бўл, ҳар бир ишинг ҳақида ўзингдан катта одамлар билан кенгашиб, уларнинг маслаҳатларига амал қил, шундагина ишларингда муваффақият қозонасан.

Уйланиш ҳақида

Эй, фарзанд, уйланмоқчи бўлсанг, ҳеч қачон хотин-қизнинг ҳусни-жамолига, молу-дунёсига қизиқма, унинг ташқи суратига эмас, сийрати (ички оламига) эътибор қил. Ота-онангнинг маслаҳатлари билан адабли, тарбияли оиланинг қизига уйлан. Ўз ҳурматингни сақла, бу — сенинг қўлингда. Хотининг уй ишларида омилкор, билимдон, тежамли, сен ва ота-онангнинг ҳурматларини бажо келтирадиган, оқила, очиқ юзли, ширин сўзли, тарбияли, фарзандларинг эса, меҳрибон ва фармонбардор бўлса, турмушинг роҳатда кечади. Яхши хотин — эрнинг роҳати, уйнинг файз-баракатидир.

Эй, фарзанд, ўз ҳолингга, даражангга қараб, ҳар жиҳатдан ўзингга тенгдош бўлган оиланинг қизига уйлан. Ўзингдан юқори даражали бўлган оила қизига уйлансанг, хотининг отасининг ҳашамати ва дабдабасига мағрур бўлиб, сени менсимай қолиши мумкин. Иффатли, ҳаё-номусли хотин марғуб ва мақбул бўлса, аччиқ тилли, ҳаёсиз хотин халқнинг нафратига сазовор бўлади. Бириси гўзал хислатга, иккинчиси ёмон хислатга эга бўлган икки хотин ҳақидаги мана шу ҳикояга диққат қил:

Ҳасадчи бир хотин Анбоғ номли ҳаё-номусли бир хотинни кўролмасди, ҳасад ва адоватининг зўрлигидан бир кеча кичкина ўғлини ўлдириб, Анбоғнинг уйига ташлади. Эрталаб Кашмир ҳокими султон Зайнул-обидингга бориб шикоят қилди. «Ўғлимни Анбоғ ўлдирган»— деб дод-фарёд қила бошлади. Ҳоким жуда ақлли, фаросатли одам эди. У аввал Анбоғни чақириб уни яхшилаб текширди. Анбоғ бундай ярамас ишдан бехабар эканини, ўзининг бегуноҳлигини сўзлади. Ҳоким унга:

— Агар сўзинг рост бўлса, бизнинг ҳузуримизда либосларингни ечиб, қип-ялонғоч ҳолда турсанг, сўзингга ишонамиз, — деди. Ҳоким бу таклиф билан Анбоғнинг ҳаёли, номусли хотинми-йўқми эканини билмоқчи эди.

Анбоғ ҳокимнинг таклифидан жуда уялиб, бошини қуйи солиб айтди.

— Қип-яланғоч бўлиб сизларга кўринганимдан ўлганим яхшироқ, мен бу шармандаликни сира ҳам қабул қилмайман.

Султон дилида унга офаринлар айтиб, чиқариб юборди. Сўнгра ҳасадчи, туҳматчи хотинни чақириб текширди. Унга ҳам:

— Агар сен бизнинг ҳузуримизда қип-яланғоч бўлсанг, тўғри даъво қилганингга ишонамиз, — деди. Туҳматчи ҳеч тап тортмай, мулоҳаза қилмай, либосларини еча бошлади. Ҳоким уни тўхтатиб:

— Ёлғондан даъво қилгансан, бу ярамас ишни ўзинг қилиб, номусли Анбоғни айблагансан, ҳаёсиз, номуссиз эканинг билинди, — деб унга бир неча қамчи уришга буюрди. Ниҳоят, ҳасадчи хотин:

— Бу ишда Анбоғ бегуноҳдир. Ҳасадимнинг зўрлигидан Анбоғни халқ назаридан туширмш учун бу ярамас ишни ўзим қилганман,— деб айбига иқрор бўлди. Анбоғ номусли, ҳаёли бўлгани учун туҳматдан қутилди.

Эй, фарзанд, қандай хотин-қизга уйланиш кераклигини сўзладим. Шуни ҳам унутма, хотинингнинг ҳам сенинг устингда ҳақлари бор, уни доимо ҳурмат қил, арзимаган нарсалар билан дилини оғритма, уй ишларида у билан маслаҳатлашиб иш олиб бор. Тарбияли хотин— эр роҳатидир.

Ҳазрат Луқмон ҳакимдан сўрадилар:

— Қандай одамни ҳаммадан донишманд деб айтадилар?

— Луқмон ҳаким жавоб берди:

— Турмушда бўладиган ўнғайсизликларга ортиқча қайғурмайдиган, сабр қилган кишини ҳаммадан донишмандроқ деб айтилади.

— Ҳаммадан ҳам бой киши ким?

— Доно, ақлли киши.

— Қайси шарбат ичган кишини ўлдиради?

— Шаҳват шарбати.

— Қайси ўт ўз фарзандини куйдириб юборади?

— Ҳасад ўти.

— Қайси бино ҳеч қачон хароб бўлмайди?

— Адл биноси.

— Аввали аччиғ, охири ширин бўлган нарса нима?

— Сабр.

— Қайси нарсанинг аввали ширин-у, охири аччиқ бўлади?

— Шошқалоқлик.

— Қандай касалликни табиблар даволашдан ожиз бўладилар?

— Аблаҳликни.

Ш. Зуннун тайёрлаган.

Фойдали маслаҳатлар

✦ Нўхат, мош, ловия каби дуккакли донларни иссиқ сувда ивитманг, бунда дон қотиб қолади ва пишиши қийин бўлади.

✦ Суви қочиб қолган нонни ҳўлланган сочиққа бир оз ўраб қўйиб, сўнг ҳар икки томони қиздирилса, янгидек юмшаб қолади.

✦ Қизиб турган сирли идишга совуқ сув ва ёғ қуйманг, сири кўчиб кетади.

✦ Тозаланадиган балиқни иссиқ сувга ботириб олсангиз, тангачалари осон кўчади.

✦ Сут маҳсулотлари устига дока ёпиб салқин, қоронғи жойда қўйсангиз, бузилмай туради.

✦ Бодринг, редиска ва помидор каби сабзавотларни арчмасдан, яхшилаб ювиб истеъмол қилинг, чунки витаминлари устки пўстида бўлади.

✦ Болаларга овқатланишдан олдин шоколад берманг, чунки у тўйимли бўлгани учун боланинг иштаҳасини бўғади.

✦ 10—11 ёшдаги болалар телевизорни 60—70 минутдан ортиқ кўрмаслиги керак. Телевизордан бир ярим-икки метр узоқда ўтирган маъқул.

✦ Офтобда биринчи марта беш минутдан ортиқ ётмаслик керак. Кейинчалик, бу муддат 3—5 минутдан узайтирилса бўлади. Офтобда ётганда бошга оч рангли зонт ёки бошқа бирор нарса тутиш лозим.

● Нознеъматлар

Асалнинг хосиятлари

Халқимиз асалнинг минг бир хосияти бор дейди. Унда жами 70 дан зиёд фойдали моддалар бор. Гул асалининг тўртдан уч қисми қанд моддасидан ва 18 проценти сувдан иборат.

Асал ҳам тўйимли, ҳам осон ҳазм бўладиган неъматдир. Унинг бир килограммида 3200 калория энергия бор.

Асал қайси фаслда ва қандай ўсимлик гулларидан йиғилганлигига ҳамда ранги, ҳиди, таъмига, шунингдек, табиий шароитли жойлардан (дала, ўрмон, тоғ) олинганлигига қараб бир-биридан фарқ қилади.

Тоғлик ерларда жойлашган асаларичилик хўжаликларининг асали энг мазали ва хушбўй ҳисобланади, чунки бундай жойларда асаларилар ҳар турли доривор гулларнинг ширасини йиғади.

Рассом табассуми

Сўзсиз сурат.

* * *

У қолдирган излар.

Л. Шарифжонова расмлари.

Қулайликлар адреси:

Фото совғалар керакми?

Ҳурматли редакция! Фотосовғаларни қаердан сотиб олиш мумкин?

Ш. АВАЗОВА,
уй бекаси.

Фотосувенирлар «Фотореклама» комбинатига қарашли фотостудияларда сотилади. Киров кўчасида махсус фотосовғалар салони бор. Бу ерда машҳур шоир ва ёзувчиларнинг суратлари, табиат манзаралари, шунингдек, жониворларнинг суратлари тасвирланган фотосувенирларни сотиб олишингиз мумкин.

Навоий кўчасидаги ярмаркада Марказий телеграф рўпарасида жойлашган махсус фотосовғалар дўкончасида ҳам дидингизга маъқул тушган фото совғани харид қилишингиз мумкин.

Бундан ташқари, Фотореклама комбинатининг фотостудия ва фотосалонларида оддий ва рангли суратларга, фотопортретларга буюртма беришингиз мумкин.

Баҳор шамоли. В. Терехов фотоэтюди.

Тошкент кинофестивалига

Осиё ва Африка мамлакатларининг 20 майдан 30 майгача Ўзбекистон пойтахти—Тошкентда ўтказиладиган 3-халқаро кинофестивалида Миср Араб Республикаси ҳам қатнашади.

Миср кинематографияси фестивалига режиссёр Ҳасан Ал-Имомнинг «Мени тарк этма» деган бадиий фильмини ва иккита қисқа метражли фильмни тақдим этади.

Кинофестиваль вақтида Тошкентда Миср кинематографчилари аввалги йилларда яратган еттита энг оммавий бадиий фильм ҳам намойиш қилинади.

(ТАСС).

Лимонни узоқ сақлаш

Лимонни узоқ вақт сақлашнинг оддийгина усули бор. Уни уйда ёки омборда сақлаганда бузилиши ёки қуриб, бужмайиб қолиши мумкин. Лимонни 2—3 ой сақлаш учун пўсти пачақланмаган ва заха бўлмаганларини танлаб, шиша банкага солasиз, устидан совуқ сув қуйиб қўясиз. Бу сув ҳар ҳафтада бир-икки марта алмаштириб турилади. Шу тарзда лимон бузилмасдан, анча вақтгача сақланади.

● *Кончиларга қулайлик*

Метро, Сибирь ва фантазия

Москваликлар билан ленинградликлар Киев, Тбилиси ва Боку аҳолиси оқшомлари ўз шаҳарларининг манзарасига нигоҳ ташлар эканлар, ўзларига жуда яхши таниш бўлган «М» ҳарфига кўпдан буён ўрганиб қолишган. Агар янги районда ана шундай ҳарфлар кўзга порлаб кўринса, ҳар бир киши бу ерга метро келибди, деб билади.

Сибирдаги Междуреченск шаҳрида эса ер ости тоннеллари ўтказилгани йўқ, станциялар барпо этилмади, трасса бўйлаб метрополитен поездлари юргизилгани йўқ. Аммо худди шу ерда «М» ҳарфи ёрқин порлай бошлади. Бунинг сабаби шуки, худди метродаги сингари эскалаторлар фойдаланишга туширилди. Аммо бу ерда ишлаётган ажойиб зинапояларда шаҳар транспортининг йўловчилари эмас, балки кончилар юқорига кўтариладилар, пастга тушадилар.

Сибирликлар учун бу эскалаторларни Москва метросозлари монтаж қилиб бердилар. Улар Кузнецк ҳавзасининг битмас-туганмас юқори сифатли кўмир запасларига бой йирик «Распадская-1» конида метрополитеннинг бамисоли бир қисмини барпо этиб бердилар.

Аъло баҳо билан фойдаланишга топширилган эскалаторлар кончиларни сира маҳтал қилмасдан юқорига чиқариш ва пастга тушириш имконини беради: бировларни иш жойига олиб бориб қўяди, бошқа бировларни сменадан кейин юқорига чиқариб қўяди. Одатда қўлланиладиган вертикал кўтаргичларга нисбатан бу эскалаторларнинг ҳаракат қиладиган зинапояларида бир неча баравар кўп одам тушиб-чиқиши мумкин.

Москва метросининг Кузбассдаги улкан конда қурилган кичик бир қисми — техника тараққиёти йўлида олға қўйилган яна бир қадам. Эскалаторнинг биринчи сифати — тезлиги тўғрисида юқорида айтиб ўтилди. Бундан ташқари эскалатор ўнғай ва чиройлидир. Четкалари никель билан пардозланган ва қия йўлни ёритиб туриш учун торшерлар ўрнатилганлиги кондаги юксак ишлаб чиқариш маданиятидан далолат беради.

Кончилар билан метросозлар ўртасидаги, касби кори жиҳатидан бир-бирига яқин кишилар ўртасидаги дўстлик нишонаси сифатида «Распадская-1» кони устида, Междуреченск шаҳрида метро учун анъанавий «М» ҳарфи чироқлари ёнди.

...Метродаги эскалаторларга ўрганиб қолишган. Аэропортда, темир йўл вокзалида, савдо марказида эскалаторларга ўрганиб келмоқдамиз. Кондаги эскалаторларга ҳам ўрганиб қоламиз.

В. КОЗЛОВ,
ТАСС мухбири.

ТОШКЕНТ БУЙЛАБ.

Жонажон шаҳримизнинг Лоҳутий ва Шота Руставели кўчалари бурчагида янги «Марказ» квартали қад кўтараяпти. 1-уйсозлик комбинатининг 3-монтаж бошқармаси бинокорлари қураётган кўп қаватли турар жой бинолари кун сайин кўкка бўй чўзаяпти. Яқинда бу ерда ҳар бири 162 квартирали 2 уй фойдаланишга топширилди. Ҳозирги пайтда ана шундай уйлардан ҳамшаҳарларимизга туҳфа қилинади. Мана бу фотолавҳада сиз янги «Марказ» кварталининг бугунги жамолини кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ СПИДОЛА

В. И. Ленин номли Рига «ВЭФ» электротехника заводининг маркаси қўйилган қўлда кўтариладиган оммабоп транзисторли радиоприёмниклар оиласига яна бир янгилик қўшилди: «Спидола — 208» аппаратлари кўплаб ишлаб чиқарила бошлади.

Янги «Спидола»нинг саккизта диапазони бор, станцияларни ушлаши ва сезгирлиги жуда яхши, кўркам безатилган. Ундаги кўпгина техникавий такомиллаштиришлар приёмникнинг эксплуатацион сифатларини анча оширади.

ВЭФчилар йил охиригача янги моделда бир неча ўн мингта «Спидола» тайёрлаб чиқармоқчилар.

Ватанимизда биринчи ихчам транзисторли приёмник яратувчилар — Латвия радиосозлари беш йиллик бошидан бери ўн хил янги аппарат ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар ва уларни ишлаб чиқаришни бир ярим бараварга кўпайтирдилар.

(ТАСС мухбири).
Рига.

Бугун ва эртага „зангори экран"да

11 МАЙ — ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 Алишер Навоий номидаги Давлат академик опера ва балет Катта театридан Ўзбекистонда Совет адабиёти кунларининг тантанали ёпилиши ва концерт олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида кинофильм. 20.50 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). 21.05 Экран куйлари. 21.35 «Ахборот» информацион программаси. 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган Қорақалпоғистон АССР ва республика областларининг телевизион фестивали. Экранда — Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.50 Рангли телевидение. Болалар учун мультипликацион фильм. 19.00 Рангли телевидение. Телевизион миниатюралар театри. «Ярми ҳазил, ярми чин». 20.00 Рангли телевидение. Баскетбол бўйича халқаро учрашувлар. СССР—АҚШ. Эркаклар. В. И. Ленин номли Марказий стадион спорт саройидан олиб кўрсатилади. 21.30 Концерт.

12 МАЙ — ЯКШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.20 Янгиликлар. 12.30 Рангли телевидение. Мультипликацион фильмлар программаси. 13.00 Рангли телевидение. «Табиат ва инсон». 13.30 «Рабиндранат Тагор». Адабий кўрсатув. 14.15 Рангли телевидение. «Ягона оилада». Яхудий Автоном области ташкил топган куннинг 40 йиллиги олдидан. Кўрсатувда Область комитетининг биринчи секретари Л. Б. Шапиро иштирок этади. 14.45 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 16.50 Кўрсатувлар программаси. 16.55 «Қўриқ». «Фан ва тажриба». 17.25 «Мамлакатимиз бўйлаб». Озарбайжон ССР. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун мультфильм. **Рус тилида:** 18.10 Болалар учун «Ешлар ижоди». 18.40 «Ахборот» информацион программаси. **Узбек тилида:** 18.55 «Идеология ва ҳаёт». Телевизион журнал. 19.25 Экран хандаси (такрорий кўрсатув). **Москва кўрсатади.** 20.05 Халқаро панорама. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 20.35 «Ахборот» информацион программаси. 20.55 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси солистларининг концерти. 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Ўлик мавсум». Бадиий фильм. 1-серия (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.30 «А. С. Пушкин яшаган жойлар бўйлаб». «Бородино». Рус адабиётидан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Пушкин ҳақида монолог». Телевизион ҳужжатли фильм. **Москва кўрсатади.** 17.55 «Объектив». 18.25 Рангли телевидение. Болгария халқ рақс ансамблининг концерти. 18.40 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Қувноқ стартлар». 19.25 Янгиликлар. 19.35 Рангли телевидение. «Қувноқ хоровод». **Тошкент кўрсатади.** 20.05 «Қизлар мушоираси» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 20.35 Рангли телевидение. «Дунай тароналари». Концерт. 21.30 «Ольга Корбутнинг шодлиги, қайғуси, орзуси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Киноэкран янгиликлари. Реклама (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. Композитор М. Фрадкиннинг ижодий кечаси. Союзлар уйининг Колонна залидан олиб кўрсатилади.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

Светофор

Ун биринчи сон

● МАСТ ҲОЛДА ТРАНСПОРТНИ БОШҚАРИШ — ЖИНОЯТ

Тартиббузарларни маълум қиламиз

Транспортни маст ҳолда бошқарганликлари учун собиқ ҳайдовчилар Ю. Шербаков (Ўрта Осиё зоокомбинати), Ю. Скоробогатко (Ўзглавснабсбит), Ф. Сафаралиев (Средазнефтстрой), Б. Абдуҳакимов (Шаҳар соғлиқни сақлаш автобазаси), А. Зверев (13-метросозлик отряди), А. Комилов («Главташкентстрой»нинг 10-АТКси) икки йил муддат билан шофёрлик ҳуқуқидан маҳрум қилинди. Шунингдек, уларнинг ҳар бири 10-15 сўмдан жарима тўлашди.

Шофёр Ш. Гайдельшин («Водоканал» тресги), А. Кувалдин (шахсий машина эгаси)лар эса, транспорт рулига иккинчи марта маст ҳолда ўтирганликлари учун тўрт йил муддатга ҳайдовчилик ҳуқуқидан жудо бўлдилар ва уларнинг ҳар бири 20 сўмдан штраф тўлади.

ДИҚҚАТИНГИЗНИ ЖАЛБ ЭТАМИЗ

„Раҳмдил" раҳбарлар

В. П. Нестеренко кўзларидан ёшини оқизиб, «Узспецводмеханизация» трестининг хўжалик ҳисобида ишловчи Тошкент участкаси раҳбар ходими столига яқинлашди.

— Валентин, сенга нима бўлди? — сўради раҳбар.

— ГАИ инспекторлари мени машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум қилишди, — деди Валентин Петрович.

Чиндан ҳам ундан арақ ҳиди келиб турарди.

— Мени жуда қўрқитиб юбординг-ку. Бирор кўнгилсиз воқеа бўлибди деб ўйлабман, — деди раҳбар. — Сен менга шуни айт, ишлашни хоҳлайсанми?

— Жоним билан ишлайман, — жавоб берди Нестеренко.

— Жуда яхши, — унинг кўнглини кўтарди раҳбар. — Бизга сендек кишилар керак. Бор, автогрейдерни бошқаравер. Рухсат бердим сенга!

Йўл-транспорт кўнгилсиз ҳодисалари статистик маълумотларида бундай воқеалар гоҳо-гоҳо бўлсада учраб туради...

Келинг, очиқчасига гаплашайлик. Диалог билан тасвирлашга нуқта қўйиб, уни бошқача тушунтириш ҳам мумкин. Юқорида тилга олинган воқеанинг ўзи ҳақиқатни аниқлашга кифоя.

В. П. Нестеренко чиндан ҳам автогрейдер рулига ўтириб, ишини давом эттирди. Яқинда у яна маст ҳолда рулда ўтиргани учун йўл назоратчилари томонидан қўлга олинди. Мана, у суд қора курсисида ўтирибди.

Ленин район халқ суди 1,5 ой ўтмасдан иккинчи марта транспортни маст ҳолда бошқаргани учун бу айбдорни бир йил муддат билан ахлоқ тузатиш ишларига жалб этиш ҳақида ҳукм чиқарди. Ўзбошимча ҳайдовчининг бу иши «раҳмдил» раҳбарга ҳам

Ю. Бродицкий расми.

қимматга тушди. Участка бошлиғи В. А. Гурев ва бош механик В. В. Глушко вазифаларидан четлаштирилди.

Шу билан бу ҳангомага нуқта қўйиш мумкин эди. Лекин, фойдадан холи бўлмагани учун уни бироз давом эттиришни лозим топдик. Орадан уч ой ўтгандан кейин собиқ ҳайдовчи Нестеренко яна ГАИ постида тўхтатилди. Бу сафар у ҳамкасби Иван Овчинников билан бирга медицина экспертизасига юборилди.

Ҳамкасби Иваннинг кўзлари ҳам ёшдан жиққа ҳўл... Янгидан келган раҳбар унга ҳам раҳмдиллик қилди. Ҳозир Овчинников транспорт ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилган бўлса ҳам, ўз ишини давом эттираяпти.

Бунга ўхшаш мисоллар биргина эмас, албатта. ГАИ маълумотлари бу фикримизнинг тўғрилигини яна бир тасдиқлайди. Баъзи бир ташкилот ва автомобиль хўжаликларини айрим раҳбарларининг «кўнгилчан»лиги туфайли ана шундай жиноятларни ўнлаб топса бўлади.

Яна статистик маълумотларга мурожаат қиламиз. Шу йилнинг биринчи кварталида 243 марта йўл-транспорт кўнгилсиз ҳодисалари юз берган. Уларнинг ҳар ўнтасидан биттаси маст ҳайдовчилар улушидир. Бу эркатойларнинг гуноҳи билан ўнлаб кишилар оғир жароҳатланди, ё бўлмаса ҳаёт билан видолашдилар. Айрим ходимлар учун бу арзимас бир нарсадек туюлиши мумкин. Аслида шундайми? Йўқ, албатта. Агар улар ўз вазифаларига сидқидилдан муносабатда бўлганларида, принципиаллик кўрсатганларида эди, бахтсиз ҳодисалар анча кам бўларди. Шунинг учун ҳам бу ишда ҳайдовчилар билан бирга, уларни ҳам айблашга тўғри келади.

Суд залидан

Виталий Алексеевич Новчихин «Узавтотехобслуживания» шаҳар бошқармасида автослесарь бўлиб ишлайди. Лекин у тез-тез транспорт кўнгилсизлиги воқеаларининг айбдори бўлади. Натижада қанча-дан-қанча автомашина, мотоцикл ва мотороллер бундай маст ҳайдовчиларнинг «хизмати» билан ишга яроқсиз бўлиб қолаяпти.

Кунларнинг бирида кечқурун Новчихин 22—86 ТНВ «Запорожец» машинасини маст ҳолда бошқариб кетаётганда қўлга олинди. У бу айби учун ГАИ маъмурий комиссиясининг қарори билан бир йилга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум қилинди. Шунингдек, жарима ҳам тўлади. Бу муддат Новчихинга жуда узоқ туюлиб кетди шекилли, яна орадан икки ой ўтгач, жиноятга қўл уради. У маст ҳолда 37—93 ТНЗ «ГАЗ-51» юк автомашинасида кетаётганда ГАИ инспекторлари томонидан ушланади.

Яқинда Чилонзор район халқ суди В. А. Новчихинни ўзбошимчалик билан, иккинчи марта маст ҳолда транспортни бошқаргани учун бир йил муддат билан ахлоқ тузатиш ишларига жалб этиш тўғрисида ҳукм чиқарди. Унинг ойлик маошидан 10 проценти давлат ҳисобига ўтказилиб туриладиган бўлди.

Бизга жавоб берадилар

1974 йил 11 апрелда «Тошкент оқшоми» газетасида босилган мақола юзасидан марказлашган шаҳар юк ташиш автотрестининг 2505-автоколоннаси маъмурияти қуйидагиларни хабар қилди: «Жамоатчи йўл назоратчиси томонидан ушланган собиқ шофёр А. Кряжевнинг хатти-ҳаракати ҳайдовчилар йиғилишида кўриб чиқилди. Маҳаллий комитетнинг қарорига кўра, айбдор А. Кряжев ишдан бўшатилди».

„ЗИЛ"нинг кучи

Қарийб бундан бир йил муқаддам «ЗИЛ—130» юк автомобилига Давлат сифат белгиси берилган эди. Ана шу ўтган даврда у автомагистраллар ва транспорт юриши учун қийин бўлган шароитларда, Ўрта Осиё қумликларида, Узоқ Сибирнинг қор билан қопланган кенгликларида юз минглаб километр йўл босди. Кўплаб халқ хўжалик юкларини манзилларга етказиб бериш билан бу машина ўзига берилган юксак баҳони амалда оқлади.

Яқинда 2502-автоколоннага қарашли ЗИЛ «14-42 ТНГ» машинаси навбатдаги яна бир «синов»дан ўтди. Машина ҳайдовчиси Ж. Шоюсупов ишдан кейин базага қайтиш ўрнига, ўз машинасида уйига келди. У уйда аввал овқатланди, оз-оздан отишни ҳам унутмади. Шундан сўнг, унинг кўнгли уч ўртоғини ўз ёнига олиб, машинада шаҳар бўйлаб тунги сайр қилишни қумсаб қолди. У «Застройшик» кўчасида келаётиб, машинани йўл четидаги устунга зарб билан урилганини билмай қолди. Машина бу синовга бардош берди. (Буни сиз суратда кўриб турибсиз). Устун эса, бунга чидай олмади.

— Автомобилсозлар, қойил сизга, — деди Жумабой. Пассажирлардан бирортаси ҳам жароҳат кўришмади.

Бебош шофёрнинг «тунги сайри»га автомобиль хўжалигидагилар қандай баҳо беришар экан? Бу бизга ҳозирча номаълум. Лекин шуни ишониб айтиш мумкинки, мақтанчоқ шофёр яқин икки йилда автомобиль рулига ўтирмаса керак. Автоинспекциядагиларнинг қатъий фикри шу.

Бу сонни Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ГАИси агитация ва пропаганда бўлимининг ходими

Л. ОФФЕНГЕНДЕН тайёрлади.

Б. Йулдошев фотоси.

Спорт

⊙ ШАХМАТ

НАВБАТДАГИ УЧРАШУВ

Шахмат бўйича жаҳон биринчилигига даъвогарлар — Б. Спасский — А. Карпов ярим финал матчи жамоатчиликнинг диққат-эътиборини қозонаётир.

Айниқса, навбатдаги ўнинчи партия ҳар икки томоннинг актив ҳужуми билан ўтди. Чунки, бу учрашув А. Карпов фойдасига ҳал бўлса, у ярим финал матчида ўз «рақиби» устидан умумий ғалаба қозониши мумкин эди.

Бу учрашувда жаҳон экс-чемпиони Б. Спасский Каро-Кана ҳимоясини қўллади. Унинг ҳар бир юришига ленинградлик ёш гроссмейстер аниқлик билан жавоб қайтарди. Лекин, шунга қарамай дебют бўйича Спасский бирмунча устунликка эришди. У бир неча марта фарзин билан хавфли юриш қилиб, ўз позициясини янада мустаҳкамлаб олди. Ўз навбатида Карпов эса шахмат тахтасининг бошқа бир томонидан рақибига хавф сола бошлади.

Бора-бора қатор сипоҳлар алмашилгандан сўнг томонлар тенг кучга эга бўлиб қолди. 46-юришда кечиктирилган партия дуранг натижа билан тугади.

Қисқа сатрларда

ГАНДБОЛ. Қўл тўпи бўйича хотин-қизлар ўртасидаги мамлакат чемпионатида Бокунинг ФСТ командаси Черкасиянинг «Освита» командаси устидан 15:12 ҳисобида ғалаба қозонди. Каунаснинг «Жальгирис» спортчилари Свердловск шаҳрининг УПИ командасини 11:10 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

* * *

Ленинградда сузиш бўйича уч биродарлашган шаҳар — Дрезден — Гданьск — Ленинград спортчилари ўртасида ўртоқлик матчи ўтказилди. Айниқса, дрезденлик 14 ёшли мактаб ўқувчиси Биргит Трайбернинг маҳорати ҳаммани қойил қолдирди. У юз метрли масофани эркин усул билан 1.03,5 минутда, чалқанча сузиш бўйича юз метрли масофани эса 1.09,5 минутда сузиб ўтди.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12 V да **Севги ва қилич.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11 V да **Уғирланган умр.** 12 V да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11 V да **Олифта** 12 V да **Хотинимнинг эри,** 13 V да **Ҳалима.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва шаҳридаги «ПОИСК» ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

Кино

11 МАЙДА

ҚИШКИ БИНОДА

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қайнона — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Орзунинг ушалиши — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кечқурун).

Бу кишига девор писандмас — НАВОИЙ номли, ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Доктор Ивенс сукутда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ . (кечқурун).

Қизил калина — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Орзунинг ушалиши — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қайнона — «ХИВА».

12 МАЙДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қизил калина — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қайнона — «СПУТНИК» (жуфт соатларда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Орзунинг ушалиши — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бу кишига девор писандмас — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Доктор Ивенс сукутда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Орзунинг ушалиши — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қайнона — «ХИВА».

Ўзбекистон ССР Савдо Министрлигининг

ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

1974—75 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик-қандолатлик, гастрономия, гўшт-балиқ маҳсулотлари, сут маҳсулотлари, газмол, тайёр кийим, пойафзал, трикотаж-галантерея, атир-упа, уй-рўзғор молларини сотиш учун юқори малакали сотувчилар, сотувчи-консультантлар ва сотувчи-контролёр-кассирлар тайёрлайди.

УҚИШ МУДДАТИ — 1 ВА 2 ЙИЛ.

Уқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига ўрта (10 синф) **ва тўлиқсиз ўрта** (8—9 синф) **маълумотли, 20 ёшгача бўлган** (шунингдек Совет Армияси сафида хизмат қилиб қайтган 23 ёшгача бўлган) **Узбекистон шаҳарларида турувчилар имтиҳонсиз қабул қилинади.**

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАРГА «кичик сотувчи», «сотувчи», «сотувчи-консультант» ва «сотувчи-контролёр-кассир» деган малака унвони берилади.

Билим юрти ўқувчиларига 32 сўм стипендия берилади, бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар. 2 йиллик группа ўқувчилари ўқиш муддатининг иккинчи йилида ўзлари мустақил магазинларда кичик сотувчи бўлиб ишлайдилар. Бу вақтда улар Тошкент шаҳрининг энг яхши магазинларидан бирида машғулотларни ўтадилар.

БИЛИМ ЮРТИДА УҚИШ МУДДАТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Уқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, билими ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси), туғилганлик ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси), турар жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка, (286-форма), шаҳар савдо бўлимининг йўлланмаси, 3х4 см. катталикда учта фотосурат.

Билим юртининг адреси: Тошкент-86, «Оқтепа» массиви, Самарқанд дарвоза кўчаси, 60-уй (12, 13, 29, 32, 34, 36, 43, 48-автобуслар. 12-троллейбус, 4, 9, 11, 15, 21-трамвайларнинг «Оқтепа» бекати).

Линотипистлар, қўлда ҳарф терувчилар, печатниклар, машиналарда қабул қилувчилар, полиграфия ускуналарни созловчилар, юқоридаги ихтисослар бўйича шогирдлар: слесарлар, ремонтчилар, сантехниклар, совутиш қурилмалари машинистлари, газ электр пайвандчилар, фаррошлар, ёрдамчи ишчилар, шунингдек бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими.

«ТАШКЕНТДОРСТРОЙ» трестининг

ЎҚУВ ПУНКТИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда 3-класс шофёрларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА **ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ**

Уқувчиларга ҳар ойда 60 сўмдан стипендия берилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 15 МАЙДАН БОШЛАНАДИ.

Уқув пункти 46-автобаза территориясида жойлашган (23, 26-автобусларнинг «Янгиобод», 20-трамвайнинг «Роҳат қўли» бекатлари).

● *Ножўя иш — келтирар ташвиш*

Жиноятга бошлаган оғу

...Ётоқхона 366-хонасининг эшиги тўсатдан шарақлаб очилди. Рухсатсиз кириб келган Сафар телевизор кўриб ўтирган Р. Шинтаевдан стулни зўравонлик билан тортиб олди. Ғирт маст С. Хўжаев ҳеч кимни писанд қилмай шовқин солди, сўкинди. Сигарет қолдиғини полга ташлаб товони билан эзди. Студентлар уни тартибга чақирдилар. Аммо барча уриниш фойдасиз кетди. Безори муштумини тугиб, шериклари И. Раҳматов ва Ж. Сафаров олдига келди.

— Дўстмисанлар, мени бошқаларга дўппослатиб қўяверасанларми, — деди бўғилиб Сафар.

Ярим тун бўлишига қарамай, уч оғайни «ботир»лар Шинтаев, Турсуновлар эшигини оёқлари билан тепиб, қулфини бузиб, ичкари киришди. «Ботир»ларнинг важоҳатидан чўчиган студентлар балкон орқали қўшни хонага ўтишга улгурган эдилар.

Винохўр студентларнинг безорилиги аланга олди. Улар 365-хонада тинчгина ухлаб ётган Муродов, Илёсов, Жумақуловларни бақириб, сўкиниб чақиришди, зудлик билан эшикни очишни талаб қилишди.

Бу эшик ҳам синдирилди. Жўра Сафаров тишларини ғижирлатиб бегуноҳ студентларнинг тепасига ўшқириб келди.

— Шинтаев билан Турсуновни топасанларми, йўқми, — дея у пичоқ ўқталиб, Илёсовни дўппослаб кетди.

Тинч хона бир зумда тўс-тўполон бўлди. Илёсов ва Жумақуловлар кетма-кет тушаётган муштнинг зарбидан аранг қочиб улгурдилар. Лекин Муродов безорилардан яшира наман деб, балконнинг панжарасидан ушлаб осилиб қолди. Кўзларидан ўт чақнаган С. Хўжаев Муродовнинг қўлига тепиб юборди. Калтак зарбидан қўли кучсизланиб қолган Муродов ётоқхона биносининг учинчи қаватидан пастга йиқилиб қаттиқ жароҳатланди.

Ичкиликка ружу қўйиб, студентлар осойишталигини бузганларнинг иккитаси милиция ходимлари томонидан тутиб келтирилди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг 3 ва 5 курс студентлари бўлган С. Хўжаев, И. Раҳматов ўз жиноятларини яшириш йўлида ҳар қанча уринмасин, гувоҳлик берган студентлар, далиллар уларнинг айбини очиб ташлади.

Халқ суди институт ётоқхонасида бу ишни кўриб чиқиб, ўз ҳукмини ўқиб эшиттирди. С. Хўжаев 5 йил, И. Раҳматов уч ярим йил озодликдан маҳрум этилди. Ж. Сафаров қидирилмоқда.

А. АЗИЗХУЖАЕВ,
Киров район халқ судининг раиси.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

Тошкент оқшоми 4 бет.
11 МАЙ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000: ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ.

Р—03455. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А — 3108.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.

5